

TALLINNA TEHNIKAÜLIKOOL

TALLINNA KOLLEDŽ

Majandusarvestus

Keit Putrolainen

**ETTEVÕTTE FINANTSSEISUNDI HINDAMINE REHVID
PLUSS OÜ NÄITEL**

Lõputöö

Juhendaja Kristo Krumm *MBA*

Tallinn 2016

SISUKORD

SISSEJUHATUS	3
1. ÜLEVAADE UURIMISOBJEKTIST JA TEGEVUSVALDKONNA KIRJELDUS.....	5
1.1 Rehvid Pluss OÜ tutvustus	5
1.2 Ülevaade tegevusharust	6
2. UURIMISOBJEKTIDE ARUANNETE HORISONTAAL- JA VERTIKAALANALÜÜS	12
2.1 Uurimisobjektide bilansside ja kasumiaruannete horisontaalanalüüs	12
2.2 Uurimisobjektide bilansside ja kasumiaruannete vertikaalanalüüs	20
3. FINANTSSUHTARVUDE ANALÜÜS.....	27
3.1 Likviidsuse ja maksevõime analüüs	28
3.2 Rentaabluse analüüs.....	34
3.3 Rahakäibe aruande suhtarvude analüüs	36
3.4 Pankrotiohu ja jätkusuutliku kasvu analüüs.....	40
KOKKUVÕTE	46
VIIDATUD KIRJANDUS	49
LISADE SISUKORD	51
LISAD	52
SUMMARY	75

SISSEJUHATUS

Majanduse tsüklilisus tõestab, et kriise täielikult vältida pole võimalik, küll aga on ettevõtetal võimalik ennast ootamatusteks ettevalmistada ja jälgida tulemuslikkust, kui pöörata tähelepanu finantsanalüüsile. Finantsanalüüs aitab objektiivsemalt hinnata ettevõtte eelnevat, käesolevat ja tulevast finantsseisundit. Olulised aspektid ettevõtte finantsseisundi hindamises on ettevõtte bilansis, kasumiaruandes ja rahavoogude aruandes toimunud muutuste hindamine, lühi- ja pikaajaline maksevõime, likviidsus, kasumlikkus jpm.

Ettevõtte jätkusuutlikkuse aspektist on oluline jälgida kas ja kui efektiivselt suudab ettevõtte oma varasid kasutades müügitulu tekitada, liiga väike tootlikkus toob ettevõttele kaasa vaid lisakulutusi varade omamisest. Piisavate rahaliste vahendite olemasolul on ettevõtte elutsüklis oluline roll ja seetõttu tuleb jälgida, et äritegevuseks vajaminev raha oleks olemas, vastasel juhul võib ettevõtte kaotada nii kredidore kui ka deebitore. Iga ettevõtte põhieesmärgiks on kasumi tootmine, seega ei saa tähelepanuta jätta ettevõtte tegevuse rentaablust.

Rehvid Pluss OÜ on viimaste aastate jooksul väga suures mahus kasvanud. Kiire kasvuga aga kaasnevad mitmed ohud, mida eirates võib ettevõtte sattuda raskustesse. Käesolevas lõputöös püüab autor välja selgitada, millised tegurid võivad ohustada Rehvid Pluss OÜ jätkusuutlikkust ning kuidas oleks võimalik neid probleeme vältida.

Käesolevas lõputöös analüüsitakse ettevõtte Rehvid Pluss OÜ finantsseisundit. Lõputöö eesmärk on hinnata ettevõtte finantsilist toimetulekut ning võrrelda tulemusi konkurentidega Aalux Trading OÜ ja Vevid AS.

Eesmärgi saavutamiseks püstitatakse järgmised uurimisülesanded:

- kirjeldada Rehvid Pluss OÜ üldist olukorda ning positsiooni turul;
- kirjeldada rehvide müügiga tegelevate ettevõtete tegevusvaldkonda ning tutvustada Rehvid Pluss OÜ põhilisi konkurente;

- kirjeldada erialaste allikate põhjal bilansi ja kasumiaruande horisontaal- ja vertikaalanalüüsi olemust ja olulisust;
- teostada Rehvid Pluss OÜ, Aalux Trading OÜ ja Vevid AS bilansside ja kasumiaruannete horisontaalanalüüs;
- teostada Rehvid Pluss OÜ, Aalux Trading OÜ ja Vevid AS bilansside ja kasumiaruannete vertikaalanalüüs;
- kirjeldada erialaste allikate põhjal likviidsuse ja maksevõime, tasuvuse ning rahavoogude suhtarvude olemust ja olulisust, need välja arvutada ning viia läbi võrdlus konkurentide ja tegevusvaldkonnaga;
- kirjeldada erialaste allikate põhjal pankroti ja jätkusuutliku kasvu olemust ja viia läbi pankrotiohu ning jätkusuutliku kasvu analüüsid.

Lõputöö koosneb kolmest osast, esimeses osas antakse ülevaade uurimisobjektist, tema konkurentidest ja tegevusvaldkonnast, teises peatükis teostatakse tegevusvaldkonnas tegutsevate ettevõtete bilansside ja kasumiaruannete horisontaal- ja vertikaalanalüüsid ning kolmandas peatükis analüüsitakse likviidsust ja maksevõimet, rentaablust, rahakäibe suhtarve ning pankrotistumise ohtu ja jätkusuutlikkust.

Lõputöö tulemusena selgub, kas Rehvid Pluss OÜ finantsseisund on muutnud aastate jooksul positiivses või negatiivses suunas, sel juhul peab ettevõtte kasutusele võtma varasemast erinevad meetmed ning püüdma järgnevatel aastatel oma finantsseisundit parandada.

1. ÜLEVAADE UURIMISOBJEKTIST JA TEGEVUSVALDKONNA KIRJELDUS

1.1 Rehvid Pluss OÜ tutvustus

Rehvid Pluss OÜ on Eesti kapitalil põhinev ettevõtte, mis on asutatud aastal 2007, põhitegevusala on uute rehvide jae- ja hulgimüük. Ettevõtte eesmärk on pakkuda alati soodsat hinda ja laia rehvivalikut. Lisaks rehvidele tegeletakse velgede müügi, autoremondi, rehvide paigaldamise ja hoiustamisega. Ettevõtte tegutseb Rae vallas, kuid rehve müüakse interneti vahendusel eraklientidele ja äriklientidele üle Eesti, lisaks on ettevõttel mitmeid suurkliente Soomes, Rootsis, Saksamaal kui ka mujal Euroopas. Põhilise tootevaliku moodustavad rehvid järgnevatelt tootjatelt: Bridgestone, Michelin, Nankang, Goodyear, Sava, Continental ja Hankook jpt. Laos on vastavalt hooajale 6 000 kuni 14 000 rehvi, ligi 500 valuvelge, lisaks muid rehvitöödega seotud tarvikuid ja varuosasid. 2016. aasta jooksul on laopinda laiendatud kahekordselt, et pakkuda kliendile võimalikult laia rehvivalikut kiire tarneajaga.

Töökoja põhiliseks eesmärgiks on pakkuda kliendile terviklahendust – võimalust osta rehvid samast kohast, kus neid vahetatakse ja vastupidi, hoiustada eelneva hooaja rehvid hotellis ning teostada muid rehvitöid. Rehvitööde käigus kontrollitakse rehvide kulumist ning vajadusel pakutakse kliendile võimalust auto sildasid reguleerida. Lisaks sellele pakutakse erinevaid autoremondi teenuseid.

Aastal 2010 töötas ettevõttes vaid 5 inimest, peale seda on töötajate arv iga aastaga tõusnud. Viimastel aastatel on ettevõttes töötanud olenevalt hooajast 12 kuni 16 inimest. Tegevjuhi ülesandeid täidab juhatuse esimees, talle alluvad kõik kolm ettevõttes tegutsevat osakonda – raamatupidamine ja IT, müügiosakond ja töökoda. Raamatupidamise ja infotehnoloogiaga tegelevad aastaringelt kaks inimest, müügi ja tellimustega neli kuni viis inimest, laos töötab üks

kuni kaks inimest. Töökoda juhatab töökoja meister, kelle alluvuses töötab vähemalt üks autoremondilukksepp ning kaks kuni neli rehvimestrit.

Rehvid Pluss OÜ tegevust iseloomustab hooajalisus, suurem osa müügitulu (75% - 2015.a) teenitakse viie kuu jooksul aastas, nendeks kuudeks on märts, aprill, september, oktoober, november. Ülejäänud kuud tegeletakse aktiivselt uute klientide otsimisega ja olemasolevatele klientidele pakkumiste tegemisega, laoseisu ja hinnakirjade uuendamisega, tarkvaraarenduse, inventeerimisega, personali koosseisu uuendamise ja täiendõppega ning töökojas suunatakse põhirõhk autoremondile.

Ettevõtte turupositsioon on iga aastaga paranenud, Eestis ollakse saavutamas hinnaliidri positsiooni. Lähitulevikus plaanitakse laieneda ka teistesse Euroopa riikidesse, järgmisena on valmimas soome, rootsi ja läti keelsed e-poed. Laienemisel pannakse suurt rõhku reklaamile, Eestis on pidevalt jooksmas raadioreklaamid ja bännerid uudiste portaalides, mujal riikides kogu rõhk Google'i reklaamidele.

Rehvid Pluss OÜ-d iseloomustab väga kiire kasv. 2014. aastal oli käive vaid 1,8 mln eurot ja investeeriti 80 000 eurot. 2015. aasta müügitulu oli 3,1 mln eurot ja põhivarasse investeeriti ~100 000 eurot, 2016. aasta prognoositav müügikäive on 4,2 mln eurot. Kahe aasta jooksul on seega ettevõtte müügitulu rohkem kui kahekordistunud. Kiiret kasvu näitab ka ettevõtte bilansimaht. Viimase nelja aasta jooksul on bilansimaht kasvanud 89% võrra, 2011. aasta 89 000 euro väärtusest bilansist on saanud 2015. aasta lõpuks 798 000 euro suurune bilanss. Suurim kasv on toimunud 2012. aastal, mil bilansimahu kasv oli 71%, see oli ka aasta, millal ettevõtte avas oma rehvivahetustöökoja ja varustas selle kõikide rehvivahetuseks vajalike seadmetega.

1.2 Ülevaade tegevusharust

Turu moodustavad ettevõtted, kes on põhi- või lisategevusalana teeninud müügitulu valdkonnas «Rehvimüüjad». Valdkond «Rehvimüüjad» hõlmab järgmisi tegevusalasid (EMTAK2008): 22111 - Kummirehvide ja sisekummide tootmine; kummirehvide protekteerimine ja taastamine, 45311 - Mootorsõidukite osade ja lisaseadmete hulgimüük ja 45321 - Mootorsõidukite osade ja lisaseadmete jaemüük. «Rehvimüüjad» turul tegutses 2015. aastal kokku 1120 ettevõtet, neist 699 põhitegevusena, ülejäänud kõrvaltegevusena. Kolme viimase aasta võrdluses ettevõtete arv turul

kasvas 2014. aastal 0.58% võrra ja kahanes 2015. aastal 7.59% võrra. (Turuülevaade "Rehvimüüjad" 2015, 2016, lk 8)

Vaadeldes viimase viie aasta rehvide impordi- ja ekspordimahte (Tabel 1) selgub, et Eesti rehviturg on aastatel 2011 ja 2012 kasvanud oluliselt, 2013. aastal on kasv pidurdunud ning 2014 ja 2015 on mahud langenud.

Tabel 1. Uute kummist õhkrehvide eksport ja import, eurodes

	2015	2014	2013	2012	2011	2010
Eksport	39 453 125	41 414 667	44 065 195	40 096 783	32 083 862	21 256 685
Import	72 250 068	77 655 616	78 077 137	77 628 926	62 616 085	50 188 703

Allikas: (Statistikaameti kodulehekül, 2016); autori koostatud

2011. aastal kasvas eksport 34% võrra ning import 20%, 2012. aastal jätkus tõus, eksporditi 20% ja imporditi 19% rohkem kui eelneval aastal. Aastal 2013 mahud suurenesid veel pisut (9% ja 1%), kuid peale seda on ekspordi ja impordi mahud kahel järjestikkusel aastal vähenenud. Samas on viie aasta jooksul on uute rehvide eksport Eestist peaaegu kahekordistunud, tõustes 21,3 miljonilt eurolt 39,5 miljoni euroni. Väiksemat kasvutrendi ehk 31% on näidanud rehvide impordi summad, kuid sellegipoolest on 2011. aasta 50,2 miljoni euro suurusest impordimahust saanud 72,3 miljonit eurot 2015 aastal.

Rehvide üldist hinda maailmas mõjutab tugevasti toorkummi turuhind. Joonises nr. 1 on välja toodud toorkummi hinnamuutused aastatel 2011 kuni 2016, Jaapani jeenid konverteeritud eurodesse 25.09.2016 Eesti Panga päevakursi alusel.

Impordi ja ekspordi summade analüüsimisel tuleb arvesse võtta üldist rehvihindade muutust turul. Jooniselt nr. 1 on näha, et toorkummi hind on viie aasta jooksul oluliselt langenud, seega on langenud ka rehvide turuhinnad, mis omakorda tähendab, et tegelikud impordi ja ekspordi kogused on kasvanud kiiremini, kui nähtub ainult summaarsetest muutustest analüüsist.

Kõrgeima hinna saavutas toorkumm 2011 aasta veebruaris, kui toorkummi kilohind tõusis 4,66 euroni. Peale seda on toorkummi hind olnud languses kuni saavutas madalaima kilohinna 1,30 eurot jaanuaris 2016, kokku on toorkummi hind viie aastaga langenud 72%. Selline suur

toorkummi hinnalangus mõjutab tugevasti ka toodetavate rehvide omahinda ning toob endaga kaasa rehvide hinnalanguse turul.

Joonis 1. Toorkummi turuhind aastatel 2011-2016

Allikas: (Trading Economics, 2016); hinnad eurodes autori arvatud

Alates 2017. aastast on taas oodata toorkummi hinnatõusu, kuna toorkummi valmistatakse naftast ning naftahind hakkab ilmselt turul tõusma. The Economist avaldatud artiklist „OPEC reaches a deal to cut production“ selgub, et OPEC on otsustanud piirata nafta tootmist umbes 2% võrra, et seeläbi taas tõsta naftahindu, peale kaks aastat kestnud turu üleküllastamist naftaga.

Rehvide hinnatõusu võivad põhjustada aga suurenevad taaskasutuskulud. Rehvide ladustamine prügilasse (nii tervelt kui tükeldatuna) on keelatud, seega peavad tootjad/TVO-d vanarehvide hulgast välja sorteerima rehvid, mida on võimalik protekteerida (rehvi turvist uuendada) või korduvkasutusse suunata. Ülejäänud rehvid tuleb suunata energiatootmisesse või muul moel taaskasutada. 2015. aasta lõpus alustas MTÜ Rehviliit ja MTÜ Rehvinglus protesti rehvide kaaskasutussüsteemi vastu, keeldudes vanarehve vastu võtmast, eesmärgiga juhtida keskkonnainspektsiooni tähelepanu toimuvale. Rehviliidu tegevjuhi Kaur Kuurme sõnul on kasutatud rehvide taaskasutussüsteem jõudnud kraahi äärel, sest Eestisse tuuakse piiramatul

hulgal rehve, mille eest paljud rehvfirmitasud taaskasutustasu ei maksa (Tubalkain, 2016), selline olukord loob ebaausa konkurentsi turul, mille tulemusena on ausad rehvimüüjad sunnitud tasuma kõrgemaid taaskasutustasusid, samas osad müüjad ei maksa seda üldse. Täna küsivad rehviorganisatsioonid rehvitootjatelt vanarehvide taaskasutuse tasu 55-75 eurot tonni kohta, Soomes on sama tasu ligi 200 eurot, ka Keskkonnainspektsiooni vanarehvide käitlemise hankes kujunes vanarehvide käitlemise tonni hinnaks ligi 150 eurot, nentis Pomerants (Liiva, 2016). Seega võib lähiajal ka Eesti rehvimüüjaid ees oodata kuni kolmekordne taaskasutustasude tõus.

Järgnevatel peatükkides tutvustab autor Rehvid Pluss OÜ põhilisi konkurente Aalux Trading OÜ ja Vevid AS, kelle finantsnäitajaid hakatakse järgmistes peatükkides analüüsima. Ettevõtete 2011.-2015. aastate majandusaastaruanded on välja toodud lisades nr. 1-9.

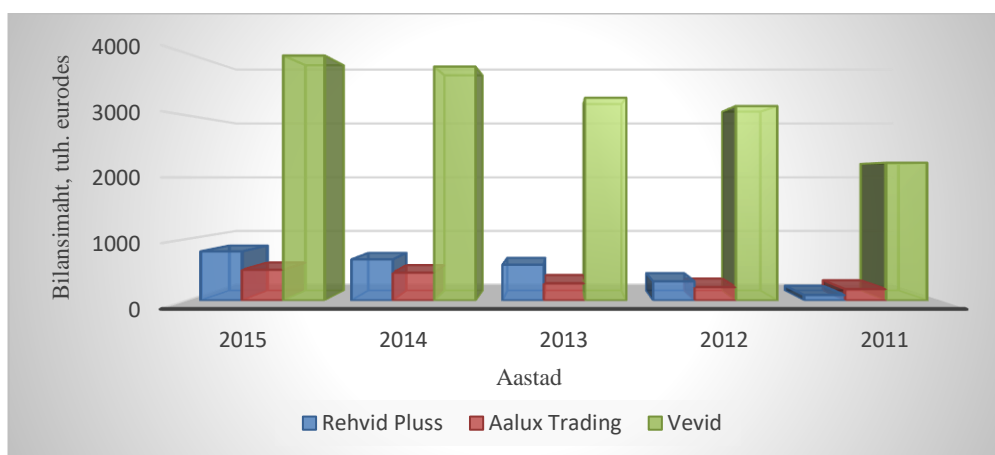
Aalux Trading OÜ on 2004. aastal loodud ettevõtte, mille eesmärgiks on rehvide ja velgede jae- ja hulgimüük ning nende kvaliteetne montaaž. Ettevõttel on esindused kolmes Eesti linnas – Tallinnas, Tartus ja Viljandis. 2015. aastal töötas ettevõttes keskmiselt 12 töötajat. Viljandis on kaks Aalux Trading OÜ esindust, Riia mnt. esinduses tegeletakse nii rehvivahetuse, velgede paranduse ning jae- ja hulgimüügiga, Paala teel on ainult rehvivahetus ning jaemüük. Tartus asuvad ettevõtte ladu ja esindus, kus tegeletakse rehvivahetuse ning jaemüügiga, Tallinna esindus on ainult jaemüügiga tegelev. Ettevõttel on ka mitmeid koostööpartnereid üle Eesti, kes pakuvad teistes linnades asuvatele klientidele vajalikke teenuseid. Suurt rõhku pannakse Aalux Trading OÜ-s rehvide müügile ja rehvivahetuse kvaliteedile ning seetõttu ei tegeleta muude valdkondadega. Ettevõtte e-poest www.aalux.ee on võimalik soetada nii uusi velgi, sõiduauto-, veoauto- ja tööstusrehve kui ka kasutatud rehve ja velgi.

Vevid AS on asutatud 1998. aastal, ettevõtte eesmärgiks on pakkuda parima hinna ja kvaliteedi suhtega rehve ning professionaalset teenindust. Peamiseks tegevusalaks on rehvide jae- ja hulgimüük ning veoautorehvide taastamine, ettevõtte esindab Eesti turul järgnevaid kaubamärke – Michelin, Bridgestone, Kumho ja Cooper. Ettevõttele kuulub ka e-pood www.rehvid.com. 2012. aastal omistas Krediidinfo AS Vevid AS-le tiitli „Edukas Eesti Ettevõtte 2012“ ning kinnitas seda krediidireitinguga AA. 2015. aastal on ettevõtte krediidireiting langenud tasemele A.

Vevid AS-l on Tallinnas kaks esindust, üks asub Punasel tänaval ning teine Kadaka teel. Mõlemad esindused tegelevad nii rehvide müügi kui ka paigaldamisega. Ettevõtte ladu ning veoautorehvide

taastamine toimub eraldi hoones Peterburi teel. Ettevõttes töötas 2015. aastal keskmiselt 25 põhikohaga töötajat.

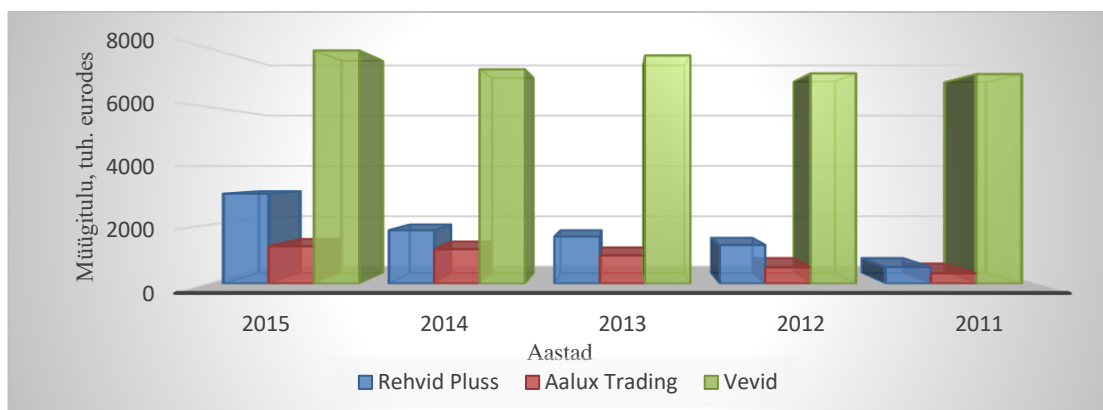
Joonisel 2 on näha, et ettevõtte Vevid AS bilansimaht on kordades suurem Rehvid Pluss OÜ ja Aalux Trading OÜ mahtudest, kuid selgub ka see, et kõik ettevõtted on viimase viie aasta jooksul oma varasid oluliselt suurendanud. Seetõttu on asjakohane võrrelda Rehvid Pluss OÜ-d nende samas valdkonnas tegutsevate ettevõtetega, kelle maht on samuti viimaste aastate jooksul oluliselt kasvanud.

Joonis 2. Bilansimahud

Allikas: Rehvid Pluss OÜ, Aalux Trading OÜ ja Vevid AS 2011-2015 bilansid, autori koostatud

Jooniselt nr. 3 järeldub see, et Rehvid Pluss OÜ ja Aalux Trading OÜ müügitulud on samuti kasvanud väga jõudsalt. 2015. aastal moodustas Rehvid Pluss OÜ müügitulu Vevid AS-i müügitulust ligi 40%, samal ajal omades 80% vähem varasid. Rehvid Pluss OÜ efektiivset tegutsemist iseloomustab hästi ka müügikäive töötaja kohta, mis oli 2015. aastal 255 000 eurot, omades keskmiselt 12 töötajat. Aalux Trading OÜ-l oli antud näitaja vaid 106 000, ettevõttes töötab samuti 12 töötajat ning Vevid AS-il 317 000, 25 töötajaga. Arvestades Vevid AS-i suuremaid varasid on loomulik, et ettevõtte suudab ühe töötaja kohta genereerida rohkem müügikäivet.

Joonis 3. Müügitulud

Allikas: Rehvid Pluss OÜ, Aalux Trading OÜ ja Vevid AS 2011-2015 kasumiaruanded, autori koostatud

Eelpool toodud andmetest selgub, et Eesti turul on mõlema ettevõtte näol tegemist Rehvid Pluss OÜ tugevate konkurentidega. Aalux Trading OÜ pakub konkurentsi põhiliselt eraklientide valdkonnas ning Vevid AS on suur konkurent nii jae- ja hulgiklientide kui ka rehvi vahetuse alal.

2. UURIMISOBJEKTIDE ARUANNETE HORISONTAAL- JA VERTIKAALANALÜÜS

Majandustegevuse analüüsimiseks kasutatakse mitmeid erinevaid meetodeid, kuid ideaalseid tulemusi ei pruugi nendest anda ükski. Tihti peale ei pruugi ka väga keerulised meetodid anda oodatud tulemusi. Selleks, et enamus huvigruppe mõistaksid analüüsi tulemusi tuleks kasutusele võtta võimalikult lihtne ja arusaadav süsteem, mille puhul lähenetakse probleemile samm-sammult.

Finantsaruannete analüüsi põhilisteks meetoditeks on trendianalüüs ja suhtarvuanalüüs. Dünaamikaanalüüs ehk trendianalüüs kajastab olulisemate näitajate muutumist. Trendianalüüsi teostatamiseks kasutatakse bilansside ja kasumiaruannete horisontaal- ja vertikaalanalüüsi. (Alver & Reinberg, 2002, lk 303)

Samad meetodid võetakse aluseks käesoleva töö eesmärgi saavutamiseks. Selleks teostatakse bilansside ja kasumiaruannete horisontaal- ja vertikaalanalüüsid nii uurimisobjekti kui ka ettevõtte konkurentide Vevid AS ja Aalux Trading OÜ andmetega.

Horisontaal- ja vertikaalanalüüside läbiviimine ja tulemuste tõlgendamine annab hea ülevaate võrreldavate ajaperioodide muutuste kohta, kuid arvandmete mõjutegureid see otseselt välja ei too, olulised arvandmed toob autor vajaduse korral eraldi välja.

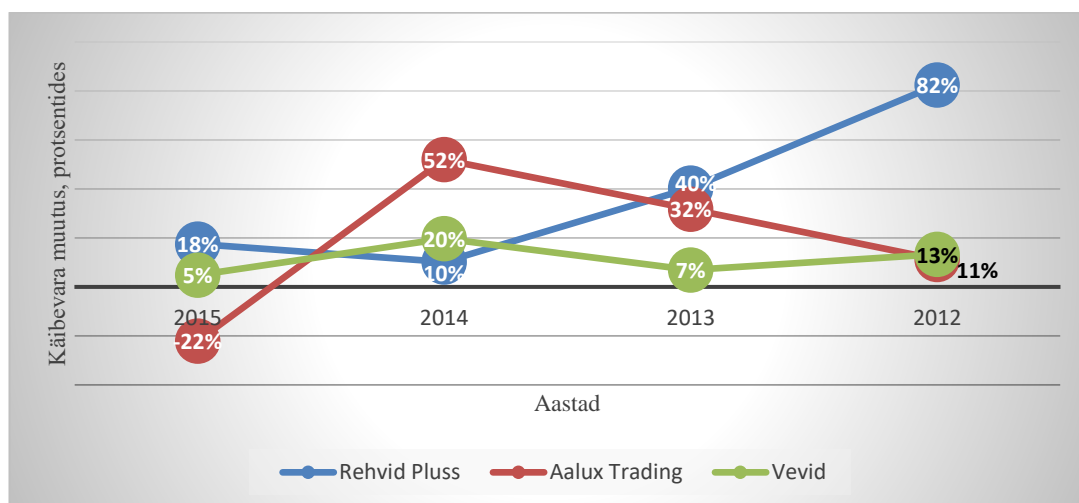
2.1 Uurimisobjektide bilansside ja kasumiaruannete horisontaalanalüüs

Horisontaalanalüüs keskendub ettevõtte erinevate finantstulemuste muutustele läbi aastate. Konkureerivate ettevõtete bilansside ja kasumiaruannete horisontaalanalüüs annab hea võimaluse hinnata, kuidas ettevõtted on analüüsitava perioodi jooksul muutunud.

Horisontaalanalüüsi puhul määratakse rahalised ja protsentuaalsed muutused aruannetes, vaadeldes kahe või enama aasta aruandeid ja analüüsides periooditi asetleidvaid muutusi. Rahalises väljenduses peaks nii saama välja selgitada tulukust või finantsseisundit mõjutavaid võtmefaktoreid, protsentuaalkuju aitab tajuda perspektiivi ja muutuste olulisuse määra. (Rünkla, 2003, lk 60)

Finantsaruannete võrdlemine suhteliselt lühikese ajaperioodi jooksul – kaks kuni kolm aastat – on tavaliselt teostatud igaaastaste muutuste analüüsimisega individuaalsetel kontodel. Iga-aastaste muutuste analüüs lühikese perioodi jooksul on kontrollitav ja arusaadav. Aastast aastasse andmete võrdlemise eeliseks on see, et muutused esitatakse nii absoluutarvuliselt kui ka protsentuaalselt. Analüüsi tulemuste esitamine arvuliselt ja protsentides on asjakohane, kuna erinevate summapõhiste muutuste esitamine protsentides võib näidata suuri muutusi, mis pole kooskõlas nende tegeliku olulisusega. Näiteks 50%-line muutus baasmahust 1 000\$ on tavaliselt vähem tähelepanuväärne kui sama suur protsentuaalne muutus 100 000\$ suurusest baasväärtusest. Viide summaarsele muutusele on vajalik, et säilitada õige perspektiiv ja teha asjakohaseid järeldusi muutuste olulisusest. (Subramanyam & Wild, 2009, lk 28)

Järgnevalt analüüsitakse ettevõtete bilansside ja kasumiaruannete horisontaalanalüüsi tulemusi. Teostatud bilansside ja kasumiaruannete horisontaalanalüüsid on toodud lisades (vt lisa 10-15).

Joonis 4. Käibevara muutused

Allikas: Rehvid Pluss OÜ, Aalux Trading OÜ ja Veid AS 2011-2015 bilansid, autori koostatud

Jooniselt 4 on näha, et osäühing Rehvid Plussi käibevara kasvas aastal 2012 82% võrra, tõus oli põhjustatud nii nõuete kui ka laovarude 85% suurenemisest, summaarselt kasvasid ettevõtte nõuded 70 000 eurot ning varud 139 000 eurot. Sellises mahus käibevarade tõusu pole järgnevatel aastatel enam toimunud, kuid hiljem on ettevõtte käibevara igal aastal siiski suurenenud. 2013. aastal on tõus toimunud ainult varude muutuste tagajärjel, ettevõtte varude kasv on tingitud turu kasvu üldisest pidurdumisest. Jooniselt nr. 3 on näha, et ettevõtte müügitulude kasv on pidurdunud ning seetõttu jäi ka ettevõttel rohkem varusid lattu. Lisaks sellele põhjustas Rehvid Pluss OÜ laovarude suurenemist 2014. aastal probleemid tarnijaga, kes keeldus oma kohustusi täitmast ning ei ostnud tagasi lattu seisma jäänud tooteid.

Aastatel 2011 kuni 2014 näitas tõusutrendi Aalux Trading OÜ käibevara, kuid 2015. aastal langes käibevara maht 22% võrra. 2013. ja 2014. aasta tõusud on põhiliselt tingitud nõuete ning varude kasvust, nõuded kasvasid 35% ja 41% ning varud 46% ja 49%. 2015. aastal on ettevõtte suurendanud nõuete mahtu 17% ning samal ajal vähendanud varusid samas mahus. Suuremad kõikumised toimusid ettevõtte raha- ja finantsinvesteeringute kontodel, 2013. aastal kontomaht vähenes 52%, 2014. aastal suurenes 70% võrra ning järgneval aastal langes 163%, jõudes tagasi 2011. aasta tasemele.

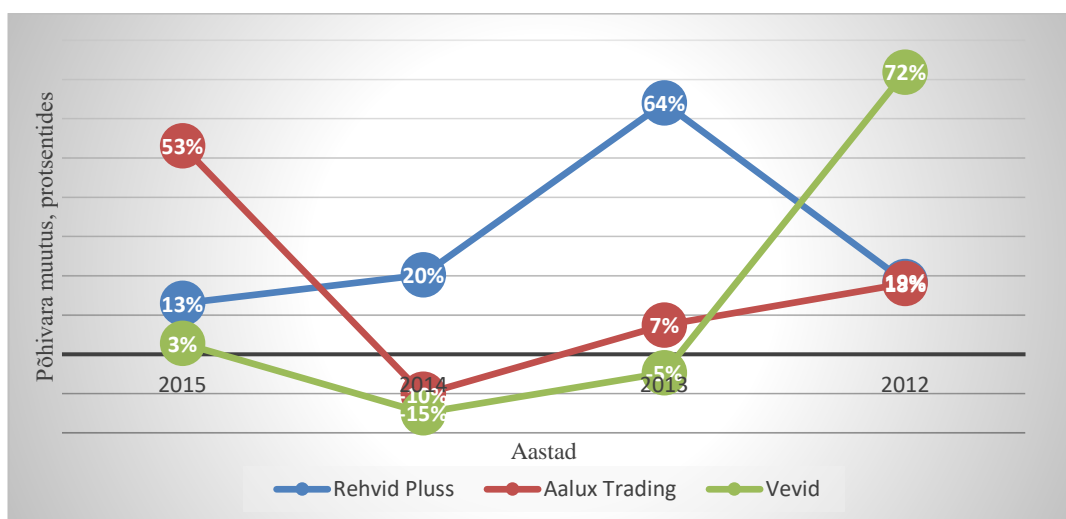
Kõige stabiilsemalt on kasvanud aktsiaseltsi Vevid käibevarad, tegu on ühtlasi ka võrdluse kõige mahukama ettevõttega. 2012. aasta käibevara kasvas 13%, summaarselt 306 000 eurot, järgnevatel aastatel oli kasv 7%, 20% ja 5%. Kui 2012. aastal kasvasid nii raha ja finantsinvesteeringud, nõuded ja varud, siis järgnevatel aastatel on muutused olnud pisut ebastabiilsemad. 2013. aastal langesid raha ja finantsinvesteeringud 200%, kuid nõuded kasvasid 37%, mis oli summaarselt 147 000 eurot suurem muutus kui raha ja finantsinvesteeringute muutus. 2014. aastal toimusid vastupidised muutused, raha ja finantsinvesteeringud kasvasid 63% ning nõuded langesid 1%, olulisemad muutused toimusid varudes, mis kasvasid 24% ehk üle 600 000 euro. 2015. aasta muutused liikusid samas trendis, mis 2014. aastal, kuid mitte nii mahukalt.

Aalux Trading OÜ ja Vevid AS-i laovarud kasvasid suures mahus aastal 2014, mil toimus ka suur langus ekspordi mahtudes. Sellest saab järeldada, et turgu tabas tugev langus ning ettevõtted ei olnud enam võimelised kõiki imporditud varusid ära müüma ning laovarud kasvasid drastiliselt. Samal perioodil on Rehvid Pluss OÜ siiski suutnud oma laovarud minimaalsel tasemel hoida ning ka suurendada oma müügitulusid, selline kasv eeldab konkurentsieeliste olemasolu.

2015. aastal on turg stabiliseerunud, ekspordi mahud vähenesid aeglasemalt kui impordi mahud, see tähenda, et ettevõtted said ära müüa eelmisel aastal lattu ootele jäänud kaupu. 2016. aastal on taas oodata ekspordi ja impordi mahtude kasvumist, kuna nõudlus turul on suurenenud.

Põhivara muutuste jooniselt nr. 5 on näha, et suurimad mahu kasvud ja langused on toimunud Vevid AS-is ning Aalux Trading OÜ-s. Rehvid Pluss OÜ on oma põhivara kõigi viie aasta jooksul vaid suurendanud.

Rehvid Pluss OÜ on 2012. ja 2013. aastal oma põhivara suurendanud ainult materiaalse põhivara arvelt, 2013. aasta 64% tõus on tingitud töökoja väljaehitamisest ning uute seadmete soetamisest. Järgneva kahe aasta põhivara tõus on põhiliselt tingitud immateriaalse põhivara kasvust, 2014. aastal kasvas immateriaalne põhivara 21 000 euro võrra ning 2015. aastal 31 000 euro võrra. Immateriaalse põhivara hulka kuuluvad ettevõtte IT arendused, milleks on rehvide ja velgede müügikeskkonnad eri riikidesse, ärikliendikeskkond ning muud haldussüsteemid.

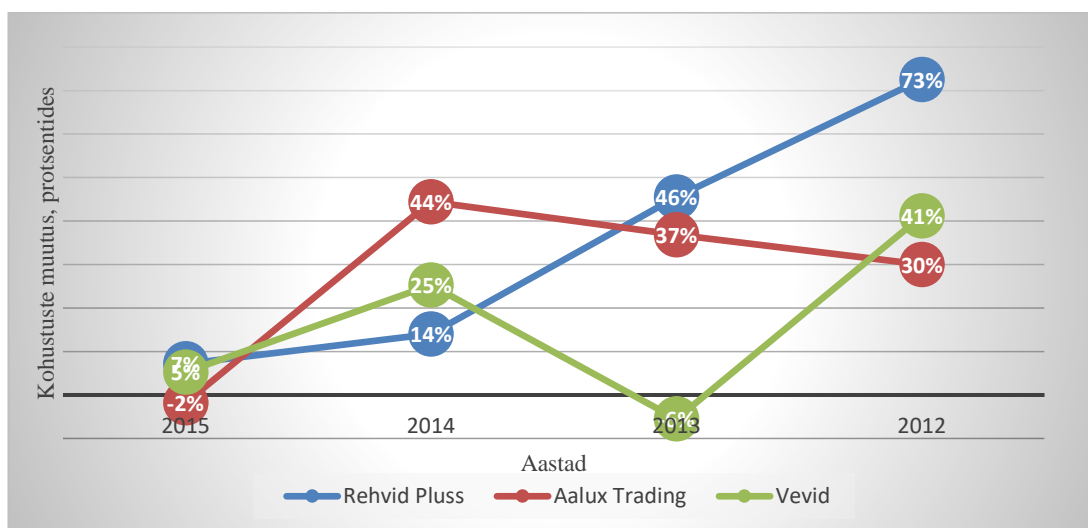
Joonis 5. Põhivara muutused

Allikas: Rehvid Pluss OÜ, Aalux Trading OÜ ja Vevid AS 2011-2015 bilansid, autori koostatud

Aalux Trading OÜ põhivara hulka kuuluvad vaid materiaalsed põhivarad. 2012. ning 2013. aastal on ettevõtte põhivarad kasvanud vastavalt 18 ja 7%, kuid järgneval aastal hoopis langes 10%. 2015. aastal on toimunud drastilised muudatused ettevõtte põhivaras, nimelt kasvas see 53% võrra ehk 111 000 eurot, kuna ettevõtte soetas endale Pinska külas ärimaa, kuhu on plaan rajada autoremonditöökoda.

Vevid AS põhivarad koosnevad nii pikaajalistest finantsinvesteeringutest kui ka materiaalistest põhivaradest. 2012. aastal kasvasid ettevõtte põhivarad 72%, 594 000 eurot kasvasid materiaalsed põhivarad ja 15 000 eurot kasvasid finantsinvesteeringud. 2013. aastal langes põhivarade maht 5%, põhiliselt materiaalse põhivarade arvelt ning 2014. aastal langes nende põhivara 15% ja finantsinvesteeringute arvelt. 2015. aastal kasvasid taas mõlemad põhivaragrupid 3%.

Jooniselt nr. 6 on näha, et enim ehk 73% on kohustused kasvanud ettevõttel Rehvid Pluss OÜ 2012. aastal. Kasv on tingitud võlgade suurenemisest tarnijate ees, ettevõtte käibevarad suurenesid samal perioodil 82%, seega kohustused kasvasid varude soetamise tagajärjel. 2013. aastal kasvasid kohustused põhivarade soetamise tõttu, kahel järgneval aastal on kohustuste kasv pidurdunud ning sellised muutused toimusid ka aktiva kontodel. Rehvid Pluss OÜ kohustusi iseloomustab lühiajalisus, 2013-2015 on lühiajaliste kohustuste maht kõikidest kohustustest moodustanud üle 90%.

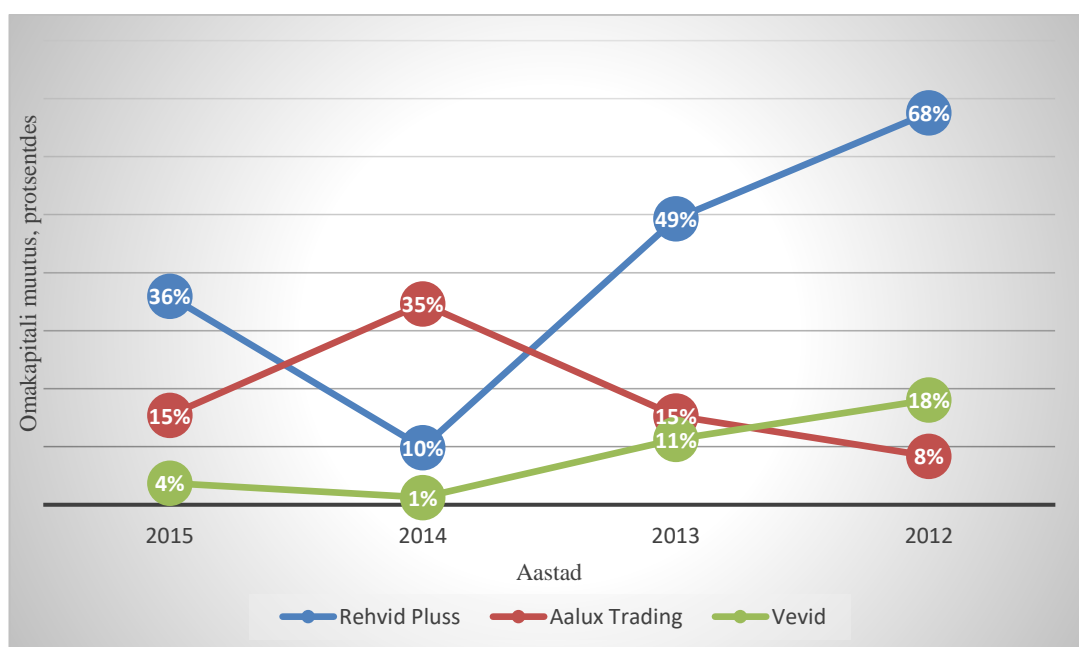
Joonis 6. Kohustuste muutused

Allikas: Rehvid Pluss OÜ, Aalux Trading OÜ ja Vevid AS 2011-2015 bilansid, autori koostatud

Aalux Trading OÜ kohustused on kogu perioodi jooksul olnud 93% ulatuses lühiajalised. 2012 - 2014. aastal kasvasid kohustused põhiliselt kohustuste arvelt, mis tuli tarnijatele tasuda, vastavalt 30%, 37% ja 44%, kuid 2015. aastal langesid võlad tarnijate ees koguni 90%, langesdes kokku 65 000 euro väärtuses. Samal aastal on ettevõttele tekkinud juurde pikaajalised kohustused, mis kasvasid 89% ulatuses, summaarselt siiski vaid 29 000 eurot.

Vevid AS-il moodustavad lühiajalised kohustused 83% kõikidest kohustustest. 2012. aasta 41%-ne kohustuste kasv on tingitud nii pikaajaliste kui ka lühiajaliste laenukohustuste suurenemisest, 2013. aasta langus on tekkinud pikaajaliste kohustuste vähenemisest. Järgmisel aastal kasvasid 50% võrra võlad tarnijate ees, samal aastal on oluliselt kasvanud ka aktivakontod raha ja finantsinvesteeringud ja varud.

Kõigi kolme ettevõtte omakapital on võrreldavate aastate jooksul ainult kasvanud selgub jooniselt nr. 7. Ettevõtete aktsia- ja osakapitalides pole samuti analüüsitavate aastate jooksul muutusi toimunud, Aalux Trading OÜ ja Rehvid Pluss OÜ osakapital on olnud 2 556 eurot ja Vevid AS aktsiakapital 201 000 eurot. Muutused on toimunud kasumi ja jaotamata kasumi arvelt.

Joonis 7. Omakapitali muutused

Allikas: Rehvid Pluss OÜ, Aalux Trading OÜ ja Vevid AS 2011-2015 bilansid, autori koostatud

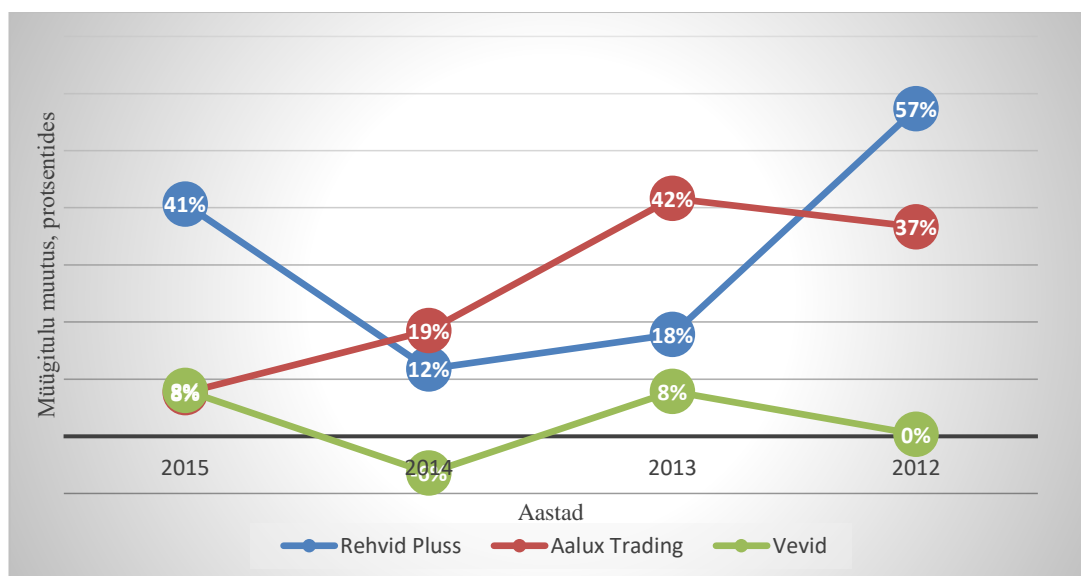
Suurimaid muutusi on näha Rehvid Pluss OÜ 2012. aasta omakapitalis, see on ka aasta, millal ettevõttes toimus suur laienemine, kasvu oli näha ka peaaegu kõikidel teistel bilansikontodel. Sel aastal tõusis ettevõtte kasum 65%, 2013. aastal tõusis kasum veel 26% võrra kuid järgmine aasta tõi kaasa suure languse 155% näol, sellest on ka tingitud omakapitali aeglane kasv.

Aalux Trading OÜ kasum on aastate jooksul läbinud mitmeid tõuse ja langusi, 2012 ja 2015 töid ettevõttele kaasa olulised kasumi vähenemised, 2013. ja 2014. aastaga on suudetud kasumit

suurendada, vastavalt 17% ja 71%. Ettevõtte omakapitali langust on aidanud vältida igal aastal reinvesteeritud kasum.

Erinevalt teistest ettevõtetest on Vevid AS-i kasumi kasv igal aastal langenud. 2015. aastal pole kasumis muutusi toimunud. 2012. aastal on ettevõtte suurendanud oma reservkapitali 10 000 euro võrra ning igal aastal on suurenenud ka eelmiste perioodide jaotamata kasum. Tänu sellele on ettevõtte omakapital igal aastal suurenenud.

Joonisel 8 on märgata, et võrreldavatest ettevõtetest on oma müügitulu kogu võrdlusperioodi jooksul enim kasvatanud Rehvid Pluss OÜ, keskmiselt 32% aastas. Suurim tõus müügituludes on toimunud Rehvid Plussis 2012. aastal, mil müügitulu kasvas 57% ehk summaarselt 754 000 eurot., 2012 ja 2013 on müügitulu tõusnud tagasihoidlikumas tempos, 2015. aasta müügitulu kasvas 41%, s.t, et müügitulu suurenes koguni 1,2 mln. euro ulatuses. 2015. aasta müügitulu 41%-line kasv on eriti märkimisväärne, kuna tabelist nr. 1 nähtub, et tegelikult oli turg veel varasemate aastatega võrreldes madalseisus ning ekspordi ja impordi mahud olid väiksed. Samal aastal kahanes ka kogu tegevusvaldkonna müügitulu 15,57% (Krediidiinfo AS, 2016).

Joonis 8. Müügitulu muutused

Allikas: Rehvid Pluss OÜ, Aalux Trading OÜ ja Vevid AS 2011-2015 kasumiaruanded, autori koostatud

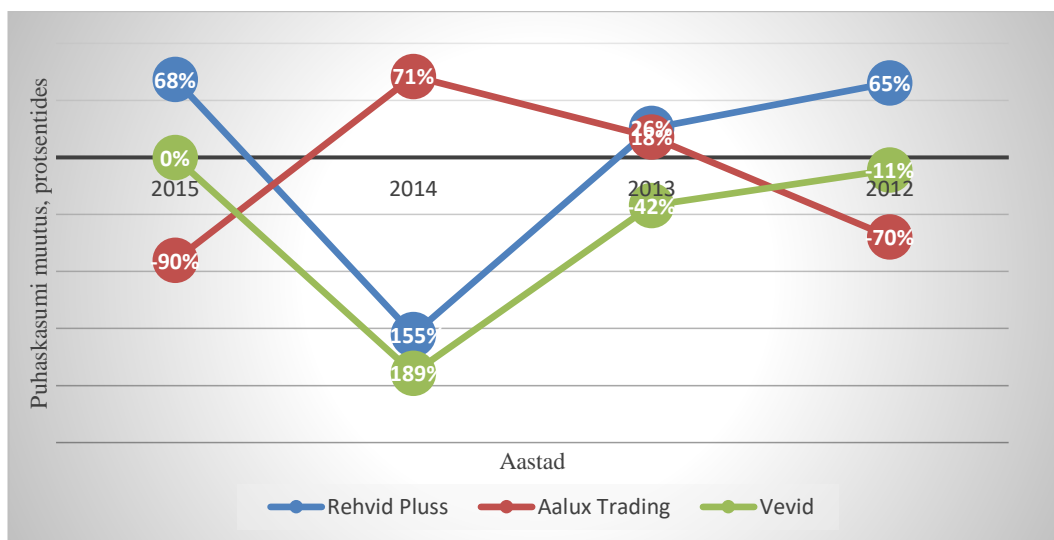
Võrreldes tulemusi tabeli nr. 1 andmetega selgub, et Rehvid Pluss OÜ ja Aalux Trading OÜ olnud võimelised ära kasutama 2012. aastal oluliselt kasvanud turumahtu, kuid Vevid AS-i müügitulu

pole sel aastal kasvanud. Sarnase võrdluse saab tuua ka 2013. aasta kohta. 2014. aastal, mil turumaht oli vähenemas, on Rehvid Pluss OÜ ja Aalux Trading OÜ jällegi olnud võimelised kasvama, sel aastal on ettevõtted lihtsalt olnud võimelised konkurentidelt klient üle võtma.

Veid AS-i muutused on protsentuaalselt oluliselt väiksemad kui teistel ettevõtetel, kuid see on tingitud sellest, et Veid AS-i müügitulu on summaarselt oluliselt suurem. Absoluutarvuliselt on ettevõtte kasum kasvanud nelja aastaga 800 000 euro ulatuses. 2014. aasta tulemustest nähtub, et turu üldine langus on enim mõjutanud Veid AS-i, kuna ettevõtte müügitulu koosneb olulisel määral ekspordist ning eksport langes tol aastal 6,2%.

Jooniselt 9 on näha kõige drastilisemalt muutunud tulemusi võrreldes varasemate töös esitatud horisontaalanalüüsi joonistega. Jooniselt on näha väga sarnased muutusi ettevõtetes Rehvid Pluss OÜ ja Veid AS.

Kui 2012. ja 2013. aastal on Rehvid Pluss OÜ puhaskasum kasvanud sarnaselt müügitulule, siis 2014. aastal on ettevõtte puhaskasum langenud 155%, hoolimata müügitulu 12% tõusust. Erinevus on tingitud suurenenud põhivara kulumist ning tegevus- ja tööjõukuludest. 2015. aastal on müügitulu suurenevatele kuludele järel jõudnud ning ettevõtte puhaskasum taas kasvanud.

Joonis 9. Puhaskasumi muutused

Allikas: Rehvid Pluss OÜ, Aalux Trading OÜ ja Veid AS 2011-2015 kasumiaruanded, autori koostatud

Aalux Trading OÜ 2012. aasta vähenev puhaskasum on tingitud müügiks ostetud kaupade 47%-sest ning tööjõu kulude 23%-sest tõusust. 2013. aastal on aga ettevõtte puhaskasumi kasv tingitud müügitulust aeglasemalt kasvanud tegevus- ja amortisatsioonikuludest. 2014. aasta järsk puhaskasumi kasv on tingitud tegevuskulude aeglasest kasvust ning tööjõukulude 23% langusest. Selline järsk tööjõukulude langus võib olla tingitud kas töötasude olulisest kärpimisest või kunstlikult tekitatud madalatest palkadest, kuna samal aastal on ettevõtte keskmine töötajate arv kahe inimese võrra kasvanud. 2015. aastal on aga ettevõtte kulum kasvanud 38%, kaubakulud 12% ning tööjõukulud 15% kuid müügitulu kasvas vaid 8%, seetõttu on ka ettevõtte puhaskasum langenud 90%.

Vevid AS-i aina vähenev puhaskasum on tingitud igal aastal suurenevatest kuludest. 2012. aastal on enim kasvanud kulum (27%) ja tegevuskulud (11%), järgneval aastal kasvasid kaubakulud 2% kiiremini kui müügitulud. 2014. aasta järsu puhaskasumi languse (189%) põhjustas müügitulu 6%-ne langus ning 9%-line tegevuskulude tõus.

Horisontaalanalüüsi tulemusena selgub, et ettevõtete bilanssides ja kasumiaruannetes on toimunud olulised muudatused sarnaselt tabelis nr. 1 välja toodud ekspordi- ja impordimahtude muutustega. Sarnasus viitab sellele, et kõigi kolme ettevõtte tegevust on mõjutanud üldised trendid tegevusharus. 2012. ja 2013. aasta üldise rehvituru kasvu on hästi ära suutnud kasutada nii Rehvid Pluss OÜ kui ka Aalux Trading OÜ, Vevid AS pole nendel aastatel suutnud müügitulu kasvatada vaatamata nende aastate kasvupotentsiaalile. 2014. aasta turumahu vähenemine on mõjutanud kõiki kolme ettevõtet, kõigil kasvasid olulisel määral laovarude maht, kuna ei suudetud soetatud kaupu maha müüa. 2015. aasta muutuste analüüsist selgus, et Rehvid Pluss OÜ on olnud turu üldisest langusest hoolimata suutnud oma müügitulu ja puhaskasumit kasvatada, samal ajal teiste ettevõtete müügitulu kasvas oluliselt vähem ning puhaskasum vähenes.

2.2 Uurimisobjektide bilansside ja kasumiaruannete vertikaalanalüüs

Vertikaalanalüüs aitab mõista erinevate elementide osakaalu ühest tervikust, selle tulemusena mõistame paremini, millest koosneb ettevõtte bilanss ning kui suur osa müügitulust läheb kulude katteks.

Vertikaalanalüüsil võrreldakse ühte antud aasta näitajat baasiga samast aastast ehk vaadeldakse erinevate komponentide omavahelisi suhtelisi osatähtsusi. Sisuliselt analüüsitakse aruande sisemise struktuuri muutuste dünaamikat. (Kõomägi, 2006, lk 112)

Vertikaalanalüüs keskendub ühele konkreetsele finantsaruandele ning uuritakse selle erinevaid finantsnäitajate vahelisi seoseid. Et selliseid seoseid oleks võimalik paremini uurida, kasutatakse sageli aruandeid, kus finantsaruannete arvnäitajad esitatakse protsentides baassuurusest, milleks võetakse tavaliselt suurim summa aruandes. (Aruste, Finantsanalüüs ja -planeerimine, 2006, lk 14)

Bilansside vertikaalanalüüsis võetakse baassuuruseks bilansimaht ning kasumiaruannetes müügitulu, kuna need mõlema aruande suurimad väärtused. Vertikaalanalüüsi läbi viies saame väiksemate bilansi ja kasumiaruande elementide protsentuaalse osakaalu baasväärtusest.

Finantsaruannete vertikaalanalüüs on kasulik mõistmaks finantsaruannete tegelikku sisu. Näiteks bilansi vertikaalanalüüs rõhutab kahte faktorit (Subramanyam & Wild, 2009, lk 31):

1. Finantseerimise allikaid – kaasaarvatud finantseerimise jagunemine lühi- ja pikaajalisteks kohustusteks ja omakapitaliks.
2. Vara koosseis – kaasaarvatud lühiajaliste nõuete ja põhivarade mahud.

Järgnevalt teostatakse Rehvid Pluss OÜ, Aalux Trading OÜ ja Vevid AS bilansside ja kasumiaruannete vertikaalanalüüs. Vertikaalanalüüs teostatakse võrreldavate ettevõtete 2011-2015 majandusaasta aruannete põhjal. Teostatud bilansside ja kasumiaruannete vertikaalanalüüsid on toodud lisades (vt lisa 16-21).

Tabelis nr. 2 on välja toodud kõikide võrdluses olevate ettevõtete bilansside vertikaalanalüüsi tulemused 2011. aastast kuni 2015. aastani, tulemuste lihtsamaks mõistmiseks on tabelis välja toodud ka iga aasta bilansimahud. Joonisel olevad protsendid näitavad kui suure osa moodustab antud element bilansimahust.

Tavaliselt on võõrkapital (laenukapital) odavam kui omakapital. Võõrkapitali andjatel on ju palju rohkem kindlust, et nad soovitud ja kokku lepitud tulu saavad; omakapitali omanikele jääb see, mis ettevõttel pärast kõigi muude kohustuste täitmist järele jääb. Seega näib, et ettevõttel on otstarbekas suurendada võõrkapitali osa. Aga ainult teatud piirini. Sellepärast et: (Zirnask, 2008, lk 91)

1. mida rohkem võõrkapitali ettevõtte kasutab, seda suuremad on tema intressikulud. Võõrkapitali osatähtsuse kasvades kasvab seetõttu ka risk, et ettevõtte ei suuda oma kohustusi laenuandjate ees täita – juhul kui äri läheb oodatust kehvemini. Mida suurem on see risk, seda kõrgemat intressi laenuandjad ettevõttelt laenu eest nõuavad;
2. ka omakapitali hind kasvab koos võõrkapitali osatähtsusega, sest siis suureneb võimalus, et ettevõtte ei suuda omanike tuluootusi täita. Mida riskantsem äri, seda suuremat tulu peab see töötama, et ärimehel või investoril oleks mõtet sinna raha paigutada.

Tabel 2. Rehvid Pluss OÜ, Aalux Trading OÜ ja Vevid AS bilansi vertikaalanalüüs

	Rehvid Pluss OÜ					Aalux Trading OÜ					Vevid AS				
	2015	2014	2013	2012	2011	2015	2014	2013	2012	2011	2015	2014	2013	2012	2011
Bilansimaht tuh. eurodes	798	688	581	311	89	499	451	278	216	185	3966	3789	3285	3152	2237
Käibevara	73%	72%	74%	83%	51%	58%	78%	61%	54%	56%	82%	81%	75%	73%	89%
Põhivara	27%	28%	26%	17%	49%	42%	22%	39%	46%	44%	18%	19%	25%	27%	11%
Lühiajalised kohustused	65%	74%	67%	68%	33%	28%	38%	32%	25%	22%	44%	42%	32%	34%	37%
Pikaajalised kohustused	3%	1%	7%	8%	40%	6%	0%	2%	2%	1%	7%	8%	11%	13%	3%
Omakapital	32%	24%	25%	24%	27%	66%	62%	66%	72%	77%	50%	50%	57%	53%	61%

Allikas: Rehvid Pluss OÜ, Aalux Trading OÜ ja Vevid AS 2011-2015 bilansid, autori koostatud

Tabelist 2 selgub, et kõigis kolmes ettevõttes on kapitali struktuur erinev, Rehvid Pluss kasutab keskmiselt 74% ulatuses võõrkapitali, Vevid 46% ja Aalux Trading vaid 31%.

Optimaalse kapitalistruktuuri peab iga ettevõtte endale ise leida, kuid üldiselt jõuavad kõik kapitali struktuuri teooriad välja selleni, et mingi hulgani saavad ettevõtted laenu odavalt, kuid alates teatud hulgast võib laen muutuda hoopis kalliks, võrreldes omakapitaliga. Ettevõtte siseselt tuleb välja selgitada kui palju erinevad kapitaliliigid ettevõttele maksavad ja kui suured on nendega seotud riskid ning vastavalt sellele otsustama, milline kapitalistruktuur on sobilik.

2012. aastal Rehvid Pluss OÜ-s toimunud suured muutused on oluliselt mõjutanud ka ettevõtte vertikaalanalüüsi. Ettevõtte käibevara kasvas 51%-lt 83%-le, sellise muutuse põhiteguriks oli varude ja nõuete väga suur kasv, samal aastal kasvas ka põhivarade summaarne väärtus, kuid käibevara suuremahuline kasv varjutas selle. Järgnevatel aastatel pole olulisi muudatusi

aktivakirjetel märgata. Küll aga on 2014. aastal olulise murdepunkti ületanud ettevõtte lühiajaliste kohustuste maht, mis ületas käibevarade oma 2% võrra, selle struktuuriga võib aga ettevõttel tekkida likviidsusprobleeme. Üks oluline aspekt likviidsusprobleemide tekkimisel oli ebakõla, mis tekkis tarnijaga 2014 aasta lõpus. Selle tulemusena jäi ettevõttele lattu hulk kalli ostuhinnaga varusid, mistõttu pidi ettevõtte nende kaupade bilansilist väärtust vähendama. Kriitiline olukord lahenes järgneval aasta, kui ettevõtte lühiajalised kohustused langesid 9% võrra.

Aalux Trading OÜ bilansside vertikaalanalüüsi tulemustest on näha, kuidas ettevõtte kohustused on aastatel 2011 kuni 2014, pidevalt kasvanud ning seetõttu ka omakapital vähenenud. 2015. aastal langesid ettevõtte lühiajalised kohustused 10% võrra, kuid juurde tekkis 6%-ne pikaajaline laenukohustus. Aktivakontodel on olulised mahumuutused toimuma hakanud 2014. aastal, mil ettevõtte käibevara moodustas 78% kõikidest varadest ning põhivara maht hoopis vähenes, muudatuse põhjustas varude ning raha ja finantsinvesteeringute kasv, ettevõtte põhivarad langesid 10 000 euro ulatuses. 2015. aastal soetas ettevõtte ärimaa ning sellega kaasnes suur põhivarade ja pikaajaliste kohustuste mahu kasv.

Vevid AS soetas 2012. aastal 600 000 euro eest põhivara, sellest on tingitud ka põhivara mahu 16%-line kasv. Järgnevatel aastatel on ettevõtte põhivara maht ning summaarne väärtus ainult vähenenud. Igal aastal kasvanud käibevara väärtus on suurendanud selle protsentuaalset väärtust kogu varadest. Ettevõtte laenukohustused on 2014. aastal samuti oluliselt suurenenud seoses põhivarade soetamisega. Pikaajalisi kohustusi on järgnevatel aastatel vaid vähendatud, 2014. aastal on kasvanud lühiajalise kohustused, protsentuaalselt vaid 2%, kuid summaarne muutus oli 550 000 eurot. Kohustuste arvelt on põhiliselt kasvanud ettevõtte varud ning raha ja finantsinvesteeringud.

Kuna Rehvid Pluss OÜ kasutab väga suures mahus võõrkapitali, viie aasta jooksul keskmiselt 75% siis on järgnevalt välja toodud mõned finantsvõimenduse suhtarvud 2015. aasta põhjal.

Võlakordaja näitab, millisel määral firma kasutab oma vajaduste finantseerimiseks laenatud vahendeid (Tearu & Krumm, 2005, lk 24-25):

$$Võlakordaja = \frac{\textit{kohustused}}{\textit{koguvvara}} \quad (1)$$

Suhtarv näitab, mitu protsenti varades on võõrkapitaliga soetatud. 2015. aasta võlakordaja oli Rehvid Pluss OÜ-l 68%, Aalux Trading OÜ-l vaid 34%, Vevid AS-il 50% ning tegevusharu keskmine tulemus oli 39%. Kuigi ettevõtte võib edukalt tegutseda 60-70% võlakordaja, siis võrreldes tegevusharu keskmisega on Rehvid Pluss OÜ võlakordaja ligi kaks korda kõrgem. Suurel hulgal võõrvahendite kasutamine toob kaasa kõrge finantsrisiki, seetõttu arvutab autor välja ka intressikulude kattekordaja.

Kuna intresside tasumiseks võib kasutada ka amortisatsioonieraldisi, või intressikulude kattekordaja arvutamisel kasutada järgmist valemit (Sealsamas, 26):

$$\text{Intressikulude kattekordaja} = \frac{\text{ärikasum} + \text{amortisatsioon}}{\text{aastane intressikulu}} \quad (2)$$

2015. aasta intressikulude kattekordaja olid Rehvid Pluss OÜ-l 22 korda, Aalux Trading OÜ-l 78, Vevid AS-il 8,4 ning tegevusharu keskmine näitaja oli 9,5 korda. Rehvid Pluss OÜ kattekordaja on väga heal tasemel, eriti arvestades asjaolu, et tegevusharu keskmine kordaja oli vaid 9,5 ning Rehvid Pluss OÜ oma 22. Aalux Trading OÜ kõrge tulemus on tingitud sellest, et ettevõttel alles tekkisid laenukohustused 2015. aastal ning finantskulused oli tekkinud vaid 1 000 euro ulatuses. Väga madalal kattekordaja on aga Vevid AS-il, kes suudab vaid 8,4 kordselt oma intresse katta.

Kõigi kolme ettevõtte kasumiaruannete verikaalanalüüsi tulemused on välja toodud tabelis 3, analüüsi käigus arvutati kui suure osa moodustavad erinevad kulud ja kasum müügitulust.

Tabel 3. Rehvid Pluss OÜ, Aalux Trading OÜ ja Vevid AS bilansi vertikaalanalüüs

	Rehvid Pluss OÜ					Aalux Trading OÜ					Vevid AS				
	2015	2014	2013	2012	2011	2015	2014	2013	2012	2011	2015	2014	2013	2012	2011
Kaubad, materjal ja teenused	84%	81%	84%	87%	87%	84%	80%	82%	79%	66%	84%	82%	82%	79%	80%
Mitmesugused tegevuskulud	5%	7%	6%	5%	5%	4%	5%	5%	7%	10%	7%	9%	7%	8%	7%
Tööjõu kulud	6%	7%	4%	3%	3%	6%	6%	8%	8%	10%	7%	7%	7%	8%	7%
Kulum	2%	2%	1%	1%	1%	2%	1%	1%	2%	3%	1%	1%	1%	1%	1%
Aruandeaasta kasum	3%	2%	5%	4%	3%	4%	8%	3%	4%	11%	1%	1%	3%	4%	5%

Allikas: Rehvid Pluss OÜ, Aalux Trading OÜ ja Vevid AS 2011-2015 kasumiaruanded, autori koostatud

Rehviturgu iseloomustavad väga kõrged kauba- ja transpordikulud ning madalad kateprotsendid, sama selgub ka juuresolevalt tabelilt nr. 3. Kaubad, materjal ja teenused, mis on müüdava kaubaga otseselt seotud, moodustavad antud ettevõtetes analüüsitava perioodi jooksul keskmiselt 81% ning kogukulud 96% müügitulust.

2011 kuni 2013 pole Rehvid Pluss OÜ kulude struktuur oluliselt muutunud, 2014. aastal on aga ettevõtte suutnud müügitulu kasvatada kiiremini, kui kaupade ja materjalide kulu, seevastu on aga samal aastal müügitulust kiiremat kasvu näidanud muud tegevuskulud ja palgakulu, kokkuvõttes oli sel aastal suurim kogukulude osakaal (98%) müügitulust, puhaskasumiks jäi seega vaid 2%. 2015. aastal on tööjõukulude ja muude tegevuskulude maht müügitulust taas vähenenud.

Aalux Trading OÜ 2011. aasta tulemused on järgnevate aastate ja ka teiste ettevõtete tulemustest oluliselt erinev. Kaupade ja materjalide suhe müügitulusse oli vaid 66%, mis on keskmisest 15% madalam. Tavapärasest kõrgemad olid sel aastal muud kulud, tegevuskulud ja tööjõukulud mõlemad 10% ja kulum 3%, puhaskasumi maht oli sellest hoolimata 11%, mis on keskmisega võrreldes väga kõrge tulemus. Järgnevatel aastatel on ettevõtte näitajad muutunud konkurentide omadega sarnasemaks, kaubakulude maht jääb 80% ringi ning ülejäänud kulud moodustavad umbes 12%-17% müügitulust.

Vevid AS-i kaupade ja materjalide kulu on kasvanud pisut tempokamalt kui müügitulu, viie aastaga on määr tõusnud 4% võrra, mistõttu on ettevõtte puhaskasumi määr igal aastal vähenenud. Tegevuskulude, tööjõukulude, kulumi ja finantskulude suhe müügitulusse on jäänud perioodi jooksul samaks. 2015. aastal oli kogukulude määr müügitulust kogunisti 99%, sel aastal oli ettevõtte müügitulu ligi 8 miljonit eurot, millest jäi kasumiks vaid 73 000 eurot.

Rehvid Pluss OÜ bilansside vertikaalanalüüsist selgub, et ettevõttel on suur oht kokku puutuda likviidsusprobleemidega, kuna lühiajaliste kohustuste maht on keskmiselt napilt madalam käibevarade mahust, 2014. aastal on need isegi ületanud käibevarade mahu. Ühtlasi on ka väga kõrge kõikide kohustuste maht bilansimahust, keskmiselt 74%. Seetõttu peaks ettevõtte juhtkond kriitiliselt üle vaatama ettevõtte kapitalstruktuuri. Ettevõtte siseselt tuleks välja selgitada, kui kallid on erinevad kapitaliliigid ja kui suured on nendega seotud riskid ning vastavalt sellele otsustama, milline kapitalistruktuur on ettevõttele sobivaim. Üks võimalus lühiajaliste likviidsusprobleemide vältimiseks oleks hetkel mõistlik suurendada ettevõtte omakapitali mahtu.

Likviidsusprobleemide leevendamiseks võiks ettevõtte kaaluda ka jooksvate kulutuste vähendamist, hetkel on Rehvid Pluss OÜ-l suured reklaamikulud. Ettevõtte võiks välja selekteerida kõige efektiivsemad reklaamid ning jätta ainult need meediakanalitesse üles. Lisaks sellele on väga kõrged üürikulud, 2016. aastal on hinnanguline üürikulu kokku 79 000 eurot, kuna üüripindade vähendamine oleks ettevõtte tegevusele pärssiv võiks ettevõtte kaaluda oma hoone ehitamist samuti Rae valda. Ehitust tuleks rahastada väliste pikaajaliste finantseerimisallikatega, seeläbi väheneks ettevõtte lühiajaliste kohustuste maht ning kasvaks pikaajaliste kohustuste osakaal. Ühtlasi kasvaks ettevõtte põhivara väärtus drastiliselt ning kulu kaasneks vaid hoone turuväärtuse langusest.

3. FINANTSSUHTARVUDE ANALÜÜS

Finantssuhtarvud mõõdavad kahe erineva finantsaruande komponentide omavahelist suhet. Finantssuhtarvude kaudu on võimalik teha võrdlusi ettevõtte finantsiliste näitajate vahel erinevatel aegadel ja võrrelda neid teiste ettevõtetega. Selleks, et näha, kas ettevõtete finantsseisund on paranenud või halvenenud analüüsib autor viimase viie aasta tulemusi.

Suhtarvude analüüs on ettevõtte finantsaruannetes sisalduva informatsiooni kvantitatiivne analüüs. Suhtarvude analüüs põhinev finantsaruannete osadel, nagu bilanss, kasumiaruanne ja rahavoogude aruanne; nendest saadud info alusel saab arvutada erinevaid suhtarve, ühest või mitmest aruandest pärit info alusel. Suhtarvude analüüsi kasutatakse erinevate ettevõtte tegevuste ja finantstulemuste, nagu efektiivsuse, likviidsuse, kasumlikkuse ja maksejõulisuse, hindamiseks. Suhtarvude muutusi perioodi jooksul uuritakse, et kontrollida, kas nad on paranenud või halvenenud. Sama sektori ettevõtete suhtarve võrreldakse, et näha kuidas nad toime tulevad ja et saada aimu võrreldavatest väärtustest. Suhtarvuanalüüs on fundamentaalanalüüsi nurgakivi. (Ratio Analysis)

Finantssuhtarvude analüüsimisel peab arvestama järgmisega (Alver & Reinberg, 2002, lk 337-338):

- seostamatute näitajate kasutamine suhtarvudes ei anna analüüsimiseks sobilikku tulemust;
- suhtarvud iseloomustavad toimunud sündmusi;
- suhtarvudes ei kajastu turuväärtus ja tegelikud hinnad;
- suhtarve tuleb kasutada võrdlevaks analüüsiks;
- finantssuhtarvud ei pruugi olla võrreldavad ühe ettevõtte erinevatel ajaperioodidel;
- tegevusharu keskmiste suhtarvudega võrdlemine võib osutada mitteadekvaatseks kuna suuremad ettevõtted tegutsevad enam kui ühes valdkonnas;
- võrdlemine üldiste keskmiste suhtarvudega võib osutada mitteadekvaatseks;
- sarnaste firmade suhtarvude võrdlemine võib osutada võimatuks arvestusmeetodite erinevuste tõttu;
- suhtarvud on mõjutatud ettevõtte tegevuse hooajalisusest.

Järgnevates alapeatükkides arvutab autor erinevaid suhtarve ja analüüsib saadud tulemusi. Analüüsitakse, kuidas on tulemused aastast-aastasse muutunud ning milliseid tulemusi on samal perioodil konkurendid saavutanud. Uuritavate ettevõtete suhtarvuanalüüs on sisukas, kuna tegemist on väikeettevõtetega, mis põhiliselt tegelevad vaid ühe tegevusharuga. Töös arvestatakse sellega, et suhtarvud on mõjutatud ettevõtete tegevuse hooajalisusest.

3.1 Likviidsuse ja maksevõime analüüs

Järgnevalt analüüsib autor, kui likviidsed on ettevõtete varad ja milline on nende maksevõime. Maksevõime analüüs näitab, kas ettevõttel on piisavalt raha või likviidseid varasid, et õigeaegselt oma kohustusi täita. Teisisõnu näitab see analüüs, kui maksevõimeline on ettevõtte, seetõttu on tulemustest on enim huvitatud kreditorid. Maksevõime analüüs teostatakse bilansi andmete põhjal.

Maksevõime näitajad jagunevad kahte rühma (Tearu & Krumm, 2005, lk 19):

1. lühiajalised likviidsuse näitajad;
2. pikaajalised maksejõulisuse näitajad.

Kõigepealt arvutab autor välja järgmised lühiajalised likviidsuse näitajad: puhaskäibekapital, lühiajalise võlgnevuste kattekordaja, likviidsuskordaja ehk happetest, likviidsussuhtarvu ja laovarude käibesagedus. Teostatud arvutuste tulemused on toodud välja tabelis nr. 4.

Oluline maksevõime näitaja on ettevõtte puhaskäibekapital. Antud näitaja korral ei ole tegemist suhtarvuga, vaid rahalise näitajaga. Puhaskäibekapitali näitaja põhjal saadakse teada, kui palju on suunatud käibevaradesse pikaajalisi finantseerimise allikaid – pikaajalisi kohustusi ja omakapitali. Maksevõimelise ettevõtte puhaskäibekapital peaks olema positiivne. (Sealsamas, 21)

$$\text{Puhaskäibekapital} = \text{käibevara} - \text{lühiajalised kohustused} \quad (3)$$

Rehvid Pluss OÜ on võrreldavatest ettevõtetest ainuke, kelle puhaskäibekapital on olnud negatiivne, seda aastal 2014 16 000 euroga, sel aastal on ettevõtte finantseerinud põhivarasid lühiajalise kapitaliga. Ettevõtte taastus antud olukorrast järgneval aastal, mil puhaskäibekapital

tõusis kõige kõrgemale tasemele ehk 62 000 euron, võrreldes varasemate aastatega. 2014. aasta kehvad tulemused on mõjutud immateriaalse põhivara soetamisest käibevaradega.

Tabel 4. Lühiajalised likviidsuse näitajad

	Rehvid Pluss OÜ					Aalux Trading OÜ					Vevid AS				
	2015	2014	2013	2012	2011	2015	2014	2013	2012	2011	2015	2014	2013	2012	2011
Puhaskäibekapital (tuh. eurodes)	62	-16	39	46	16	152	184	81	61	62	1513	1481	1425	1233	1179
Lühiajaline võlgnevuste kattekordaja	1,12	0,97	1,10	1,22	1,55	2,10	2,08	1,91	2,11	2,51	1,88	1,92	2,36	2,15	2,44
Likviidsuskordaja (happetest)	0,46	0,25	0,22	0,44	0,69	0,70	0,76	0,62	0,98	1,05	0,92	0,94	1,22	1,05	1,19
Likviidsus-suhtarv	0,19	0,12	0,08	0,12	0,28	0,24	0,36	0,08	0,67	0,78	0,21	0,19	0,19	0,30	0,38
Laovarude käibesagedus	8,72	5,16	6,29	13,92	-	6,09	6,92	10,82	9,16	-	4,89	5,24	6,53	6,49	-

Allikas: Rehvid Pluss OÜ, Aalux Trading OÜ ja Vevid AS 2011-2015 majandusaastaaruanded, autori koostatud

Märkused:

1. Rasvases kirjas on märgitud iga ettevõtte parim tulemus näitaja kohta.
2. Punases kirjas on märgitud iga ettevõtte halvim tulemus näitaja kohta.

Aalux Trading OÜ kõige madalam puhaskäibekapital oli aastal 2012, mil see oli 61 000 ning kõrgeim aastal 2014, kui see tõusis 184 000 euron. Võrreldes Rehvid Plussiga on Aalux Trading kordades maksevõimelisem, seda kõrge puhaskäibekapitali tõttu, eriti arvestades asjaolu, et ettevõtte bilansimaht ning käive on igal aastal olnud madalamad kui Rehvid Pluss OÜ omad. Vevid AS-i tulemused on teistega võrreldes summaarselt tunduvalt suuremad, nimelt kõige madalam puhaskäibekapital oli 1,2 mln. eurot (2011) ning kõrgeim 1,5 mln. eurot (2015).

Lühiajaliste võlgnevuste kattekordaja kajastab ettevõtte võimet katta kreditoride lühiajalisi nõuded käibevaraga (Aruste, 2007, lk 36).

$$\text{Lühiajalise võla kattekordaja} = \frac{\text{käibevarad}}{\text{lühiajalised kohustused}} \quad (4)$$

Selle näitaja osas on välja kujunenud üldised hindamiskriteeriumid:

- $K \geq 1,6$ hea maksevõime;
- 1,20-1,59 rahuldav;
- 0,90-1,19 mitterahuldav;
- $K < 0,9$ nõrk.

Välja toodud hindamiskriteeriumite alusel selgub tabelist nr. 4, et Rehvid Pluss OÜ lühiajaliste võlgnevuste kattekordaja on aastatel 2011 (1,55) ja 2012 (1,22) olnud rahuldavas seisundi ning kõikidel järgnevatel aastatel on ettevõtte olukord olnud mitterahuldav, s.t, et kattekordaja on olnud madalam kui 1,19. Seetõttu peab ettevõtte toetuma jooksvatele sissetulekutele või välisfinantseerimisele, et katta jooksvaid kohustusi. Aalux Trading OÜ maksevõime tase on hea, peaaegu kõigil viiel aastal on ettevõtte lühiajaliste kohustuste kattekordaja olnud üle 2, v.a. 2013. aastal, mil see oli 1,91. See näitab jällegi, et ettevõtte on maksejõuline. Vevid AS-i kattekordaja on viie aasta jooksul langenud, kuid kõikide aastate näitajad on sellegipoolest head ehk üle 1,6.

Krediidiinfo AS koostatud ülevaatest (Turuülevaade "Rehvimüüjad" 2015, lk 28-29) selgub, et 2015. aasta 75 suurima rehvimüüja, kelle hulka kuuluvad ka kõik kolm uurimisobjekti, keskmine maksevõime kordaja oli 2,2 ning mediaan 1,9. 2014. aasta keskmine tulemus oli 2,09 ning 2013. aasta 2,03. Seega on Rehvid Pluss OÜ lühiajaline võlgnevuste kordaja olnud viimase kolme aasta jooksul kaks korda madalam kui tegevusharu keskmine tulemus, samuti on ettevõtte 2015. aasta tulemus madalam tegevusharu mediaanist.

Siinkohal tasub meeles pidada ka seda, et liiga kõrge suhtarvu väärtus näitab liigseid rahamahutusi käibevaradesse ning ressursside ebaefektiivset kasutamist. Seetõttu on ei ka Vevid AS-i kattekordaja langus näitaja, et ettevõtte finantsseisund oleks halvenenud.

Likviidsuskordaja (happetest) määrab, kui hästi firma suudab täita oma lühiajalisi kohustusi, kasutades selleks ainult kõige likviidsemaid käibevahendeid. Suhtarvu lugejasse kuulub vaid raha ja sellega tinglikult võrdväärseks loetavad kiirelt realiseeritavad väärtpaberid ja jooksvalt saadaolevad võlad. (Rünkla, 2003, lk 64) Varusid ei loeta likviidseteks varadeks. Seetõttu iseloomustagi kiireloomulist maksevõimet paremini likviidsuskordaja.

$$\text{Likviidsuskordaja (happetest)} = \frac{\text{käibevarad} - \text{varud}}{\text{lühiajalised kohustused}} \quad (5)$$

Likviidsuskordajat interpreteeritakse järgmiselt (Tearu & Krumm, 2005, lk 20):

- $K > 0,9$ hea;
- 0,6-0,89 rahuldav;
- 0,3-0,59 mitterahuldav;
- $K < 0,3$ nõrk.

Võttes arvesse likviidsuskordaja hindamiskriteeriume on ettevõtte Rehvid Pluss OÜ tulemused vaid ühel aastal olnud rahuldavad, seda aastal 2011, mil likviidsuskordaja oli 0,69, selgub tabelist nr. 4. Ülejäänud aastatel on tulemused olnud mitterahuldavad või nõrgad. Aastal 2013. oli ettevõtte likviidsuskordaja vaid 0,22, mis näitab, et ettevõtte suudab katta vaid 22% lühiajalistest kohustustest likviidse käibevaraga. Aalux Trading OÜ happetest tulemused on pisut paremad, nimelt on ettevõtte 2011. ja 2012. aasta tulemused head ning hilisematel aastatel rahuldavad. Vevid AS-i likviidsuskordaja on igal aastal olnud heal tasemel, kuid taaskord on märgata näitajate langust aastate jooksul, nagu oli ka lühiajaliste võlgnevuste kattekordajaga.

Krediidiinfo koostatud turuülevaates (Turuülevaade "Rehvimüüjad" 2015, lk 29) on tegevusharu 2015. aasta likviidsuskordaja mediaanina välja toodud 0,5 korda. Rehvid Pluss OÜ likviidsuskordaja on samal perioodil samuti 0,5, Aalux Trading OÜ-l ja Vevid AS-il pisut kõrgem. Sellised tulemused näitavad, et antud tegevusharus ongi ettevõtete likviidsuskordaja madal, kuna suure osa käibevaradest moodustavad varud ning need on antud suhtarvust kõrvale jäetud.

Antud suhtarvu kasutamisel tuleb teadvustada, et suhtarv lähtub varade ja kohustuste koosseisust bilansipäeval. Arvestada tuleks ka sellega, et tihti ei ole võimalik koheselt klientidelt kõiki nõudeid sisse nõuda, mõned hilinevad tasumisega või ei hüvita nõuded üldse.

Maksevõime taset iseloomustab likviidsussuhtarv (Tearu & Krumm, 2005):

$$\text{Likviidsussuhtarv} = \frac{\text{rahavood äritegevusest}}{\text{lühiajalised kohustused}} \quad (6)$$

Kui likviidsussuhtarv $\geq 0,4$, tähendab see maksejõulist firmat.

Suhtarv näitab kui suure osa lühiajalistest kohustustest suudab ettevõtte katta äritegevusest teenitud rahavoogudega. Vaadeldes tabelis nr. 4 välja toodud likviidsussuhtarvu näitajaid selgub, et ükski võrreldavatest ettevõtetest ei ole viimase kolme aasta jooksul olnud hea maksevõimega. Kõik ettevõtted on 2013. aastal olnud kogu perioodi kõige kehvemas seisus ning peale seda on näitajad paranenud, kuid pole kordagi tõusnud üle 0,4. Ainus ettevõtte, kes on ületanud 0,4 kordse näitaja on Aalux Trading OÜ ning seda 2011. ja 2012. aastal.

Laovarude käibesagedus mõõdab, mitu korda aastas firma laovarud läbi müüakse; määratakse aastas müüdava kauba maksumuse suhtena keskmisesse laoiseisu. Arvutusvariantidena lähtutakse ka otsesest müügisummast koos juurdehindlusega ja aastalõpu laoiseisust. (Rünkla, 2003, lk 65)

$$\text{Laovarude käibesagedus} = \frac{\text{müügikäive}}{\text{keskmised laovarud}} \quad (7)$$

Tabelis nr. 4 on näha, et keskmiselt suurima laovarude käibesagedusega (8,52) ettevõtte on Rehvid Pluss OÜ. Kõige madalam on laovarude käibesagedus olnud aastal 2014, mil see oli 5,16 korda, kõige kõrgem aastal 2012 (13,92). Liiga kõrge käibesagedus võib näidata varude puudust, mille tõttu võib ettevõtte kaotada kliente. Kõrge varude vahetuse sagedus tähendab ettevõttele madalamaid kulutusi hoiustamisel ning võimalust hoida oma laovarud uuenduslikumad.

Aalux Trading OÜ laovarude käibesagedus on perioodi jooksul keskmiselt olnud umbes samal tasemel kui Rehvid Pluss OÜ oma, ehk 8,25 korda. Kiireim laovarude käibesagedus oli aastal 2013 ning madalaim 2015. aastal, 6,09 korda. Vevid AS-i laovarude käibesagedus on olnud nelja aasta jooksul keskmisel 5,79 korda. Kõrgeim käibesagedus oli aastal 2012, mil see oli 6,49 korda ning madalaim 2015. aastal, 4,89 korda. Arvestada tuleks ka sellega, et ettevõtte varude maht on mitmeid kordi suurem kui konkurentide oma.

Lühiajaliste likviidsusnäitajate analüüsist selgub, et ettevõtte Rehvid Pluss OÜ-l on likviidsusega probleeme. Suur ohumärk on negatiivne puhaskäibekapital aastal 2014, ettevõtte lühiajaliste võlgnevuste kattekordaja on küll rahuldaval tasemel, kuid happetesti tulemused näitavad, et ettevõtte võime oma jooksvaid kohustusi likviidsete varadega katta on mitterahuldav, siinkohal tasub meeles pidada, et ka kogu tegevusvaldkonna happetesti tulemused olid madalad, seega on selline finantsnäitaja omane antud tegevusvaldkonnale. Ühtlasi on ettevõttel väga kõrge laovarude

käibesagedus, mis näitab, et ettevõtte on võimeline selliste likviidsusnäitajatega toimima ning suudab varusid väga kiiresti ja efektiivselt realiseerida ning nendega oma kohutusi katta. Ühtlasi on ettevõtte suutnud 2014. aasta kehva seisu juba parandada 2015. aastal, mil likviidsusnäitajad on liikunud paremuse suunas.

Järgnevalt analüüsib autor pikaajalisi maksejõulisuse näitajad, omakapitali võlasiduvust ning omakapitali kordajat. Tabelis nr. 5 on välja toodud arvutustulemused. Antud näitajate puhul tähendab tõusu tendents, et pikas perspektiivis maksevõime halveneb.

Omakapitali võlasiduvus näitab võlgade ja omakapitali suhet. Mida suurem on suhtarv, seda väiksem on ettevõtte likviidsus (Tearu & Krumm, 2005, lk 21).

$$\text{Omakapitali võlasiduvus} = \frac{\text{kohustused}}{\text{omakapital}} \quad (8)$$

Omakapitali kordaja ehk omandikordisti näitab, kui palju on ettevõttel võlgnevusi omakapitali suhtes (Sealsamas, 21).

$$\text{Omakapitali kordaja} = \frac{\text{varad}}{\text{omakapital}} \quad (9)$$

Tabelist 5 on näha, et ettevõtte Rehvid Pluss OÜ omakapitali siduvuse ja omakapitali kordaja suhtarvud on aastate jooksul paranenud. See tähendab ühtlasi seda, et pikas perspektiivis ettevõtte maksevõime paraneb. Aalux Trading OÜ tulemustest nähtub vastupidine muutus, suhtarvude väärtus on igal aastal liikunud tõusvas suunas, seega väheneb ka pikas perspektiivis ettevõtte maksevõime. Aalux Trading OÜ-ga samas suunas muutusi on näha Vevid AS tulemustest.

Tabel 5. Pikaajalise maksevõime näitajad

	Rehvid Pluss OÜ					Aalux Trading OÜ					Vevid AS				
	2015	2014	2013	2012	2011	2015	2014	2013	2012	2011	2015	2014	2013	2012	2011
Omakapitali võlasiduvus	2,15	3,12	2,98	3,20	2,71	0,51	0,61	0,52	0,39	0,30	1,02	1,00	0,76	0,90	0,65
Omakapitali kordaja	3,15	4,12	3,98	4,20	3,71	1,51	1,61	1,52	1,39	1,30	2,02	2,00	1,76	1,90	1,65

Allikas: Rehvid Pluss OÜ, Aalux Trading OÜ ja Vevid AS 2011-2015 majandusaastaaruanded, autori koostatud

Märkused:

1. Rasvases kirjas on märgitud iga ettevõtte parim tulemus näitaja kohta.
2. Punases kirjas on märgitud iga ettevõtte halvim tulemus näitaja kohta.

Pikaajaliste maksevõime näitajate analüüsist selgub, et ettevõtte Rehvid Pluss OÜ maksevõime liigub pikaajalises perspektiivis paremuse poole, s.t, et ettevõtte kohustuste maht on vähenemas ja omakapitali maht suureneb. Rehvid Pluss OÜ-le vastupidiselt on ettevõtete Aalux Trading OÜ ja Vevid AS-i pikaajalised maksevõime näitajad liikumas halvemuse poole, ettevõtete omakapital maht bilansis on aastate jooksul vähenenud ning suurenenud on kohustuste osakaal. Iga aastaga on kasvanud ka tegevusharu keskmine omakapitali siduvus, selgub Krediidinfo koostatud aruandest (Turuülevaade "Rehvimüüjad" 2015, 2016), 2013. aastal oli näitaja 1,2, 2014. aastal 1,3 ning 2015. aastal 1,6. Näitajatest võib järeldada, et turul tegutsevate ettevõtete pikaajaliste kohustuste täitmise võimekus on vähenenud.

3.2 Rentaabluse analüüs

Rentaablus tähendab tasuvust, kasumlikkust ehk võimet teenida kasumit. Rentaabluse analüüs on äärmiselt oluline, sest just rentablusnäitajad kajastavad ettevõtte edukust ja finantssuutlikkust. Ainuüksi kõrge likviidsus ei taga ettevõtte kasumlikkust. Kui tegevused on kõrge rentablusega, siis on ka ettevõtte võimeline rohkem väärtust looma ja saab paremini hakkama ka rahaliselt kehvemas olukorras. (Stelmak, 2013, lk 52)

Müügikäibe puhaskasum rentablus kajastab kasumi osa müügitulust. Müügikäibe puhaskasum rentablus võtab arvesse kõik kulud. Analüüsimisel tuleb arvestada sellega, et seda näitajat mõjutavad ka ühekordsed tulud/kulud. (Sealsamas, 53)

Varade kasutamise tulemuslikkust iseloomustavad varade kasumitootluse näitajad. Kui lähtuda puhaskasumist, s.o. ettevõtte tegevuse (äritegevuse ja finantstegevuse) lõpptulemist, saadakse varade puhasrentaablus (Teearu & Krumm, 2005, lk 28-29):

$$\text{Varade puhasrentaablus} = \frac{\text{puhaskasum}}{\text{keskmised varad}} \quad (10)$$

Just omakapitali tootluse kaudu saavad omanikud kompensatsiooni raha paigutamise eest ettevõttesse. Seega näitab antud suhtarv otseselt nende rikkuse kasvu. Kui aga omakapitali rentaablus langeb madalamale kui seda on laenuintress, on omanikul kasulikum raha välja laenata. Omakapitali rentaabluse valem (Aruste, 2007, lk 48)

$$\text{Omakapitali rentaablus} = \frac{\text{puhaskasum}}{\text{keskmised omakapital}} \quad (11)$$

Tabel 6. Varade ja omakapitali rentaablused

	Varade puhasrentaablus				Omakapitali rentaablus			
	2015	2014	2013	2012	2015	2014	2013	2012
Rehvid Pluss OÜ	13%	5%	17%	28%	44%	19%	67%	112%
Aalux Trading OÜ	11%	27%	11%	11%	17%	42%	17%	15%
Vevid AS	2%	2%	7%	11%	4%	4%	12%	20%

Allikas: Rehvid Pluss OÜ, Aalux Trading OÜ ja Vevid AS 2011-2015 majandusaastaaruanded, autori koostatud

Tabelist 6 selgub, et Rehvid Pluss OÜ varade ja omakapitali rentaablus on aastate jooksul oluliselt kõikunud. Aastal 2012 oli ettevõtte rentaablus väga kõrge, varade rentaablus 28% ja omakapitali rentaablus 112%. Põhiliselt on see tingitud 2011. ja 2012. aasta madalast varade mahust ning kiirelt kasvanud müügitulust 2012. aastal. Madalseis on saabunud aastal 2014, mil ettevõtte puhaskasum langes võrreldes 2013. aastaga 155%, kuid keskmine varade maht oli siiski kasvanud. Puhaskasumi ränga languse põhjustajateks olid põhivara kulumi ning tegevus- ja tööjõukulude kiire kasv. Omakapitali rentaabluse määr on läbi aastate püsinud siiski kõrgel tasemel, võib järeldada, et ettevõtte kasutab suurel määral võõrkapitali, mis on omakorda riskantne.

Aalux Trading OÜ tulemused on olnud läbi aastat stabiilsed. 2012, 2013 ja 2015 on ettevõtte varade rentaablus olnud 11% ning omakapitali oma 16% ligi. Oluliselt kõrgem varade rentaablus on olnud aastal 2014, mil ettevõtte varade ja omakapitali rentaablus tõusis ~60% kõrgemaks. Muutus on põhiliselt tingitud puhaskasumi 71%-sest kasvust ning varade kasvu pidurdumisest. Puhaskasumi kasv oli tingitud ajutisest tööjõukulude vähenemisest ning tegevuskulude aeglasest kasvust.

Vevid AS rentaablus on 2013. ja 2014. aastal langenud tunduvalt madalamale tasemele kui see oli varasemalt, varade rentaablus 2% ning omakapitali rentaablus 4%. 2012. aastal olid need näitajad veel 11% ja 20%. Virgo Aruste (2007, lk 48) on välja toonud, et omakapitali rentaablus peaks olema vähemalt 15%, seega on Vevid AS-i rentaablus langenud väga madalale tasemele. See võib olla tingitud liiga konservatiivsest rahanduspoliitikast või pole ettevõtte juhtkond suutnud efektiivselt kasutada ettevõttesse investeeritud omakapitali.

Tegevusvaldkonna keskmine varade puhasrentaablus oli 2014. aastal 4,85% ning 2015. aastal 3,13%, selgub Krediidinfo andmetest (Turuülevaade "Rehvimüüjad" 2015, 2016). See kinnitab taaskord, et Rehvid Pluss OÜ ja Aalux Trading OÜ varade puhasrentaablus on väga kõrge, seega ettevõtted on vähete vahenditega võimelised tootma kõrget puhaskasumit. Vevid AS tulemused jäävad pisut alla turu keskmiste tulemuste, põhjuseks võib lugeda liiga kõrge varade mahu.

Rehvid Pluss OÜ varade rentaablusnäitajad võib lugeda heaks, ühtlasi on ettevõttel nelja aasta jooksul keskmiselt kõige kõrgem varade rentaablus, võrreldes konkurentidega. Samuti on ettevõtte omakapitali rentaablus olnud teiste ettevõtetega võrreldes väga kõrge, siinkohal tasub aga meeles pidada, et ettevõttel Rehvid Pluss OÜ on ka kogu perioodi jooksul olnud kõige madalam omakapitali osakaal bilansist.

3.3 Rahakäibe aruande suhtarvude analüüs

Kasum peegeldab ettevõtte majandustegevuse efektiivsust ja on omakapitali suurendamise põhiallikaks, siiski ei saa ettevõtte tegevuse hindamisel piirduda ainult kasumiga. Oluline infoallikas ettevõttes nii juhtkonnale, aktsionäridele kui kreditoridele on ka rahavoogude aruanne, mis kujutab endast teatud perioodi vältel raha liikumist ettevõttes: millised on ettevõtte raha

saamise allikad ja kuidas on raha kasutatud, miks raha jääk suurenes või vähenes. (Aruste, 2007, lk 32)

Rahakäibe aruande suhtarvude analüüsi eesmärgiks on kindlaks teha, kas ettevõtte tegevusest tekkivad rahakäibed on piisavad kulutuste tegemiseks, kohustuste katmiseks ja ka arenguks. (Karu & Zirnask, 2001, lk 241)

Järgnevalt analüüsib autor erinevaid rahavoogudel põhinevaid suhtarve. Analüüsi tulemusena selgub, millises mahus on erinevad ettevõtte varad ja kohustused rahavoogudega kaetud. Rehvid Pluss OÜ, Aalux Trading OÜ ja Vevid AS 2012.-2015. aasta rahavoogude aruanded on välja toodud lisades nr. 3, 6 ja 9.

Puhaskasumi rahasiduvus näitab, kuidas on ettevõtte suutnud puhaskasumi rahaks muuta. Eelistatav on, et puhaskasumi rahasiduvus oleks suurem kui 100%. (Sealsamas, 241)

$$\text{Puhaskasumi rahasiduvus} = \frac{\text{rahajäägi muutus äritegevusest}}{\text{puhaskasum}} \quad (12)$$

Tabelis nr. 7 on näha, et Rehvid Pluss OÜ puhaskasumi rahasiduvus oli liiga madal kolmel järjestikkusel aastal, seda aastatel 2011, 2012 ja 2013, see näitab, et ettevõtte on suutnud vaid ligi 43% oma puhaskasumist rahaks pöörata. Olukord oli tingitud kiiresti kasvavatest varudest ning kohustustest ning aeglasemast kasvanud nõuetest. Näitaja paranes 2014. aastal, mil ettevõtte äritegevuse rahavood kasvasid 2 korda kiiremini, kui puhaskasum, seda seetõttu, et ettevõtte rahavood äritegevusest samuti kahekordistusid, samas kui puhaskasum langes. 2015. aastal ületas näitaja samuti 100% piiri, seega võib väita, et ettevõtte kasumi kvaliteet on oluliselt paranenud viimase kahe aastaga.

Aalux Trading OÜ puhaskasumi rahasiduvus näitaja on tunduvalt kehvem, kui Rehvid Pluss OÜ oma. Nimelt on Aalux Trading OÜ äritegevuse rahavood olnud puhaskasumist suuremad vaid 2012. aastal, 61% ulatuses. 2011. aastal oli puhaskasumi rahasiduvus 82%, 2013. aastal vaid 25% ning 2014 ja 2015 ligi 64%. Näitajatest on näha, et ettevõtte kasumi kvaliteet on kehv, kuna ettevõtte ei suuda puhaskasumit rahaks muuta.

Tabel 7. Puhaskasumi rahasiduvus

	2015	2014	2013	2012	2011
Rehvid Pluss OÜ	108%	210%	42%	45%	42%
Aalux Trading OÜ	65%	63%	25%	161%	82%
Vevid AS	500%	427%	-92%	107%	94%

Allikas: Rehvid Pluss OÜ, Aalux Trading OÜ ja Vevid AS 2011-2015 majandusaastaaruanded, autori koostatud

Märkus: Punases kirjas on märgitud alla 100% jäävad näitajad.

Vevid AS näitajad on 2011. ja 2012. aastal 100% ligi, kui 2013. aastal langes puhaskasumi rahasiduvus -92% peale, kuna ettevõtte rahavood äritegevusest olid tol aastal negatiivsed. 2014. ja 2015. aastatel saavutasid ettevõtte rahavood äritegevusest oma tavapärase taseme ehk tõusid taas üle 300 000 euro, kuid kasum langes varasemas oluliselt madamale ehk 73 000 euro peale.

Kohustuste rahasiduvus näitab, mitu korda rahajäägi muutus ületab äritegevusest lühi- ja pikaajaliste kohustuste summat. Mida suurem on antud suhtarv, seda kiiremini suudab ettevõtte rahakäive äritegevusest kindlustada kohustuste eest tasumisele. (Sealsamas, 242)

$$\text{Kohustuste rahasiduvus} = \frac{\text{rahajäägi muutus äritegevusest}}{\text{kohustused kokku}} \quad (13)$$

Tabelis nr. 8 on näha, et lühi- ja pikaajaliste kohustuste rahasiduvus näitaja on kõigil kolmel ettevõttel olnud kõige kehvem aastal 2013, olukorra on igal ettevõttel põhjustanud madal või negatiivne rahavoog äritegevusest. Rehvid Pluss OÜ 2015. aasta kõrge tulemuse on tingitud kohustuste kasvu pidurdumine ning viie aasta suurim rahavoog äritegevusest (90 000 eurot). Konkurentidega võrreldes on Rehvid Pluss OÜ 2015. aastaks jõudnud teistega samale tasemele. Aalux Trading OÜ ja Vevid AS on suutnud taastuda 2013. aasta kehvadest näitajatest, kuid parim tulemus jääb mõlema ettevõtte puhul aastasse 2011.

Tabel 8. Kohustuste rahasiduvus

	Kohustuste rahasiduvus					Pikaajaliste kohustuste rahasiduvus				
	2015	2014	2013	2012	2011	2015	2014	2013	2012	2011
Rehvid Pluss OÜ	18%	12%	7%	11%	12%	396%	610%	72%	96%	22%
Aalux Trading OÜ	20%	36%	7%	62%	76%	110%	6100%	117%	740%	3200%
Vevid AS	18%	16%	-14%	21%	36%	135%	107%	-53%	76%	532%

Allikas: Rehvid Pluss OÜ, Aalux Trading OÜ ja Vevid AS 2011-2015 majandusaastaaruanded, autori koostatud

Pikaajaliste kohustuste rahasiduvus näitab mitu korda rahajäägi muutus äritegevusest ületab pikaajalisi kohustusi. Mida suurem on suhtarv, seda kiiremini suudab ettevõtte rahakäive äritegevusest kindlustada pikaajaliste kohustuste eest tasumise. (Sealsamas, 242)

$$Pikaajaliste\ kohustuste\ rahasiduvus = \frac{rahajäägi\ muutus\ äritegevusest}{pikajalised\ kohustused} \quad (14)$$

Rehvid Pluss OÜ pikaajalised kohustused on ületanud äritegevuse rahavoogusid kolmel järjestikkusel aastal, 2011 kuni 2013. Alates 2014. aastast on ettevõtte äritegevuse rahavood ületanud pikaajalisi kohustusi, kuna 2014. aastal kohustuste maht vähenes ning rahavood suurenesid. 2015. aastal on küll kohustused kasvanud, kuid rahavood äritegevusest kasvasid oluliselt kiiremini.

Aalux Trading OÜ äritegevuse rahavood on kogu analüüsitava perioodi jooksul olnud suuremad kui ettevõtte pikaajalised kohustused. Head näitajad aastatel 2011 kuni 2014 on tingitud väga väikestest pikaajalistest kohustustest, 2015. aastal kasvasid pikaajalised kohustused 29 000 euro võrra ning sellest on ka tingitud madalaim tulemus perioodi jooksul.

Vevid AS madalaim pikaajaliste kohustuste rahasiduvus oli aastal 2013, see on aasta mil ettevõtte äritegevuse rahavood olid negatiivsed. 2014. aastal olid ettevõtte pikaajalised kohustused perioodi kõige suuremad ehk 422 000 eurot ning sellest summast suutsid äritegevuse rahavood ära katta koguni 76%. Ülejäänud aastatel on ettevõtte äritegevuse rahavood ületanud pikaajaliste kohustuste mahu.

Rahavoogudel põhinevate suhtarvude analüüsi tulemusena selgus, et ettevõtte Rehvid Pluss OÜ puhaskasumi rahasiduvus on viimase kolme kahe jooksul olnud üle 100% ehk ettevõtte kasumi

kvaliteet on tõusnud ning ettevõtte on võimeline tekkinud kasumi realiseerima. Kohustuste rahasiduvusnäitajad on samuti paranenud viimase kahe aasta jooksul, mis näitab, et ettevõtte äritegevuse rahavood on suurenenud piisavalt kiiresti katmaks ettevõtte kasvavaid kohustusi.

3.4 Pankrotiohu ja jätkusuutliku kasvu analüüs

Kui ettevõtte on muutunud maksejõuetuks tuleb ettevõttes välja kuulutada pankrot. Järgnevalt selgitatakse lühidalt pankroti olemust ning teostatakse pankrotiohu analüüs. Pankrotiohu analüüsi tulemused ei näita vaid ettevõtte pankrotistumise tõenäosust, vaid ka seda, milline on ettevõtte finantsseisund üldiselt. Mitme aasta tulemuste võrdlemine annab hea ülevaate sellest, kuidas on ettevõtte finantsseisund aastate jooksul muutunud.

Pankrotiseaduse (PankrS) § 1 kohaselt on pankrot võlgniku kohtuotsusega väljakuulutatud maksejõuetus. Võlgnik on maksejõuetu, kui ta ei suuda rahuldada võlausaldajate nõudeid ja see suutmatkus ei ole võlgniku majanduslikust olukorrast tulenevalt ajutine. Juriidilisest isikust võlgnik on maksejõuetu ka siis, kui võlgniku vara ei kata tema kohustusi ja selline seisund ei ole võlgniku majanduslikust olukorrast tulenevalt ajutine. Juriidilise isiku puhul saab välja tuua olukorra, kus ettevõtja ei suuda õigeaegselt tasuda saadud kauba või teenuste eest oma äripartneritele, täita võetud kohustusi pankade eest või võlgnevused tekivad maksuameti eest tasumata maksude näol. Samas ei tähenda asjaolu, et võlgnik pole õigeaegselt tasunud oma arveid ühele või mitmele võlausaldajale, veel seda, nagu võlgnik oleks püsivalt maksejõuetu. Riigikohus on asunud seisukohale, et võlgniku püsiva maksejõuetuse tunnuseks loetakse seda, kui tema majanduslikus olukorras ei ole kohest ja kindlat paranemist ette näha. (Piiroja, 2009, lk 11-12)

Järgnevalt teostatakse kõigi kolme ettevõtte andmete põhjal Altmani Z-skoori analüüs.

Z-skoori töötas välja 1968. aastal Edward I. Altman, New York'i Ülikooli abiprofessor rahandusalal, selleks et hinnata ettevõtete finantsseisundit kvantitatiivsel meetodil. Z-skoori saab arvutada kõikide mitte finantsasutuste andmetega, mida madalam skoor, seda suurem on risk, et ettevõtte sattub finantsprobleemidesse. (Stockopetia, 2011)

Altmani Z-hinde kasutamisel Eesti tingimustes tuleb arvesse võtta järgmisi momente (Aruste, 2007, lk 58):

1. mudel on loodud konkreetsete USA ettevõtete majandusnäitajate matemaatilis-statistilise analüüsi tulemusena;
2. aktsiate turuväärtuse ja kohustuste suhe ei ole enamiku Eesti ettevõtete puhul kasutatav. Ühe näitaja muutmise muudaks aga ka mudelit;
3. erinevad näitajad kajastavad ettevõtte majandustegevuse erinevaid aspekte;
4. kõik näitajad (peale ühe) on suhted koguarasse;
5. näitajad on eraldi kasutatavad indikaatornäitajatena;
6. tervikliku mudeli kasutamine Eesti tingimustes ei ole korrektne.

Z-seisu võrrand:

$$Z = 6,56x_1 + 3,26x_2 + 6,72x_3 + 1,05x_4 \quad (15)$$

kus Z – pankrotikordaja

$$X_1 = \frac{\text{puhaskäibekasital}}{\text{varad}}$$

$$X_2 = \frac{\text{eelmistele aastatele jaotamata kasum}}{\text{varad}}$$

$$X_3 = \frac{\text{ärikasum}}{\text{varad}}$$

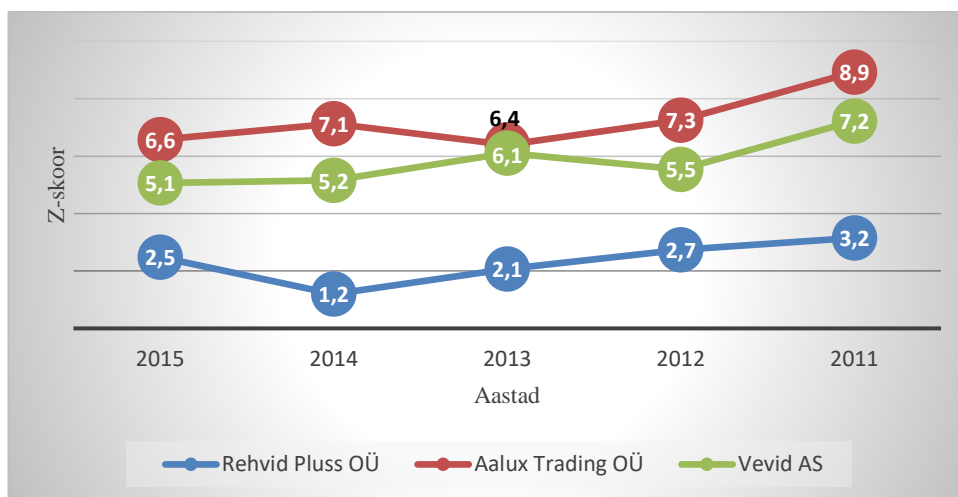
$$X_4 = \frac{\text{omakapital}}{\text{koguvõlgnevus}}$$

Lõpptulemusena saadud näitaja (Z) tuleb interpreteerida järgmiselt (Tearu & Krumm, 2005, lk 34):

$Z > 2,6$ s.t. finantsseisukord on hea,

$Z < 1,1$ s.t. suurt pankrotiohtu,

$Z = 1,1 - 2,6$ s.t. finantsseisukord on ebastabiilne.

Joonis 10. Pankrotikordajad

Allikas: Rehvid Pluss OÜ, Aalux Trading OÜ ja Vevid AS 2011-2015 majandusaastaaruanded, autori koostatud

Jooniselt nr. 10 selgub, et kõige suurem pankrotistumise oht on kõigi viie aasta jooksul olnud ettevõttel Rehvid Pluss OÜ-l. Aalux Trading OÜ ja Vevid AS-i tulemused on kõikidel aastatel olnud tugevalg üle 2,6 ehk nende finantsseisukord on hea.

Rehvid Pluss OÜ Altmani Z-skoor oli aastatel 2011 (3,2) ja 2012 (2,7) üle piirmäära 2,6 ehk ettevõtte finantsseisund oli hea. Alates 2013. aastast on ettevõtte finantsseisund langenud ebastabiilsele tasemele. 2013. aasta tulemus oli 2,1 ning 2014. aastal vaid 1,2. 2014. aasta kehvad tulemused on suuresti tingitud turuolukorra halvenemise tõttu tekkinud likviidsusprobleemidest. 2015. aastal ettevõtte olukord hakanud taaskord paranemise märke näitama, Z-skoori näitaja oli 2,5. 2015. aastaks olid likviidsusprobleemid vähenenud ja seetõttu on ka näitaja oluliselt paranenud.

Aalux Trading OÜ pankrotiohu analüüs näitab, et ettevõtte finantsolukord on aastate jooksul langenud aina kehvemasse olukorda, kuid on siiani püsinud veel heal tasemel. 2011. aastal oli ettevõtte Z-skoor 7,2, seejärel langes järsult 5,5 peale 2012. aastal. Peale seda on ettevõtte olukord paranenud 2013. aastal (6,1), seejärel 2014. ja 2015. aastal 5,1-5,2 peale pidama jäänud.

Sarnaselt teistele ettevõtetele on Vevid AS Z-koor järsult langenud 2012. aastal, 8,9 kordsest tulemusest sai 7,3-ne. Sarnaselt Aalux Trading OÜ-le paranes ka Vevid AS-i finantsseisukord 2013. aastal ning tõus jätkus ka 2014. aastal. Kerge languse on ettevõtte taas läbinud aastal 2015.

Z-skoori analüüsist selgus, et kõigi kolme võrreldava ettevõtte pankrotikordaja langes oluliselt 2012. aastal, see omakorda võib viidata teguritele, mis on mõjutanud kogu tegevusvaldkonda ning seega pole langus tingitud vaid ettevõtte sisestest finantsprobleemidest.

Rehvid Pluss OÜ pankrotiohu analüüsi tulemused näitavad, et ettevõtte finantsseisund oli 2012. ja 2013. aastal ebastabiilne, kuid 2015. aastal on olukord hakanud paranema, kuid konkurentide tulemused on sel aastal hoopis halvenenud, mis viitab taaskord sellele, et Rehvid Pluss OÜ on suutnud oma finantsseisundit parandada rasketes turutingimustes. 2016. aasta turutingimused on samuti näidanud paranemise märke. Ettevõtte juhtkond peaks siiski enne järgnevat finantsotsust langetamist hindama täpseid 2016. aasta tulemusi.

Jätkusuutlik kasv on maksimum kasvukiirus, mida ettevõtte suudab taluda ilma, et peaks suurendama finantsvõimendust või otsima rahastamist ettevõttest väljastpoolt. Jätkusuutlik kasv näitab kui palju ja kui kiiresti ettevõtte saab kasvada ilma raha laenamata. Peale selle näitaja ületamist hakka pikas perspektiivis ettevõtte kasv aeglustuma ning edasiseks kasvuks on tarvis vahendeid juurde laenata. (Investopedia)

Tabelist nr. 9 selguvad jätkusuutliku kasvu ja tegeliku ettevõtte kasvu näitajad. Lisas nr. 22 on välja toodud jätkusuutlikus kasvu arvutamiseks vajalikud näitajad.

Rehvid Pluss OÜ müügitulukasv on olnud kolmel aastal neljast liiga kiire, nimelt aastatel 2012, 2014 ja 2015. 2012. aastal on ettevõtte tegelik kasv ületanud jätkusuutlikku kasvu koguni 66% võrra. Järgneval aastal on ettevõtte kasv oluliselt pidurdunud ning tegelik kasv on olnud väiksem jätkusuutlikust kasvust. 2014. aastal on tegelik kasv ületanud jätkusuutlikku kasvu vaid 1% võrra, kuid 2015. aastal on taaskord tegelik kasv olnud oluliselt kõrgem jätkusuutlikust kasvust. Arvestades seda, et kahel viimasel aastal on ettevõtte kasvanud kiiremini, kui see tegelikult võimeline oleks olnud, peab juhtkond väga hoolikalt jälgima, millised on 2016. aasta tulemused, kas kasv ületab jätkusuutliku kasvu taaskord või mitte ning vastavalt sellele tegema olulisi samme oma finantsseisundi parandamiseks. Kui ettevõtte juhtkond ei analüüsi piisavalt kiire kasvuga kaasnevaid mõjusid ega rakenda kasvuprotsessi juhtimiseks meetmeid, võib juhtuda, et ettevõtte kasvab pankroti.

Tabel 9. Jätkusuutliku kasvu analüüsi tulemused

		2015	2014	2013	2012
Rehvid Pluss OÜ	Jätkusuutlik kasv	36%	12%	49%	68%
	Tegelik kasv	68%	13%	22%	134%
Aalux Trading OÜ	Jätkusuutlik kasv	15%	35%	15%	15%
	Tegelik kasv	5%	11%	20%	10%
Vevid AS	Jätkusuutlik kasv	4%	4%	11%	18%
	Tegelik kasv	9%	-6%	9%	0%

Allikas: Rehvid Pluss OÜ, Aalux Trading OÜ ja Vevid AS 2011-2015 majandusaastaaruanded, autori koostatud

Märkus: Punases kirjas on märgitud tegeliku kasvu näitajad, mis ületasid jätkusuutlikku kasvu.

Tabel nr. 10 annab parema ülevaate, sellest kuidas on ettevõtte Rehvid Pluss OÜ jätkusuutliku kasvu näitajad kujunenud. 2014. aasta madal jätkusuutliku kasvu määr oli tingitud kehvadest näitajatest kõikides analüüsitavates näitajates. 2015. aastal ei suutnud ettevõtte finantsnäitajad samuti kasvada nii kiiresti, kui kasvas ettevõtte müügitulu. Tegevusharu keskmise jätkusuutliku kasvu analüüsimiseks on märgitud reinvesteeringumääraks 100%, kuna selline oli kõigi kolme võrreldava ettevõtte määr ning täpset protsenti pole võimalik välja arvutada. Tegevusharu keskmine jätkusuutlik kasv oli vaid 6%, mis on oluliselt madalam Rehvid Pluss OÜ ja Aalux Trading OÜ jätkusuutliku kasvu määrast. Turu keskmine kehv tulemus on tingitud madalast tasuvus marginaalidest, varade käibesagedusest ja tasuvusest.

Tabel 10. Rehvid Pluss OÜ jätkusuutliku kasvu arvutamise algandmed

	Tegevusharu keskmine	Rehvid Pluss OÜ			
	2015	2015	2014	2013	2012
Tasuvuse marginaal	2%	3%	2%	5%	4%
Varade käibesagedus	1,78	4,17	2,91	3,59	6,58
ROA (varade tasuvus)	3%	13%	5%	17%	28%
Finantsvõimendus	1,84	2,90	3,85	3,05	2,70
Reinvesteeritud kasum	100% (oletuslik)	100%	66%	97%	91%
Jätkusuutlik kasv	6%	36%	12%	49%	68%
Tegelik kasv	-9%	68%	13%	22%	134%

Allikas: Rehvid Pluss OÜ 2011-2015 majandusaastaruanded, (Turuülevaade "Rehvimüüjad" 2015), autori koostatud

Märkused:

1. Rasvases kirjas on märgitud ettevõtte parim tulemus näitaja kohta.
2. Punases kirjas on märgitud ettevõtte halvim tulemus näitaja kohta.

Aalux Trading OÜ tegelik kasv on jätkusuutlikku kasvu ületanud vaid 2013. aastal ning seda 5% võrra. Ülejäänud aastatel on ettevõtte tegelik kasv olnud 5%-24% väiksem kui jätkusuutlik kasv. Liiga madal tegelik kasv võib viidata omakorda sellele, et ettevõtte ei ole võimeline piisavalt efektiivselt müügitulu looma, kuigi võimalused selle on olemas ning ettevõtte võib olla küpses või kahanemise faasis. Ettevõtte tegevust iseloomustasid ka kõrged likviidsusnäitajad, siis võib ettevõtte kaaluda näiteks dividendide maksmist või mõne kiirelt kasvava ettevõtte ostmist.

Sarnaselt Aalux Trading OÜ-le on Vevid AS-l tegelik kasv ületanud jätkusuutliku kasvu vaid ühel aastal, seda aastal 2015 ja 5% võrra. Varasematel aastatel tegelik kasv jätkusuutlikust kasvust olnud madalam 18%-10% võrra. Vevid AS peaks samuti jälgima oma 2016. aasta tulemusi, et vältida edaspidist liiga kiiret kasvu.

Kui müügitulude kasv ületab jätkusuutliku kasvu, tuleb vara tasuvust tõsta (tegevuse marginaali või vara käibesagedust suurendada) või ette valmistada finantsstrateegia muutusteks (reinvesteeritud kasumi määra või finantsvõimendust suurendada). (Ilsson, 2004) Kuna Rehvid Pluss OÜ müügitulu kasv ületas jätkusuutliku kasvu, peaks ettevõtte kaaluma nimetatud tegevuste kasutusele võtmist.

KOKKUVÕTE

Käesoleva bakalaureusetöö eesmärgiks oli analüüsida ettevõtte Rehvid Pluss OÜ finantsseisundit perioodil 2012-2015 võrreldes seda konkurentide finantsseisundiga, likviidsuse, rentaabluse ja jätkusuutlikkuse vaatepunktist. Lõputöö raames uuriti kas ettevõtte kiire kasv on olnud positiivse või negatiivse loomuga ning kas tulevikus peaks ettevõtte juhtkond finantsseisundi muutmiseks meetmeid rakendama. Finantsanalüüsi teostamiseks kasutati bilansi ja kasumiaruande horisontaal- ja vertikaalanalüüsi ning suhtarvude analüüsi, mis omakorda koosnes likviidsus ja maksevõime, rentaabluse ja rahavoo suhtarvude analüüsimisest. Lisaks viidi läbi pankrotiohu analüüs kasutades Altmani z-seisu võrrandit ja jätkusuutliku kasvu analüüs. Paljusid saadud tulemusi võrreldi ka tegevusvaldkonna keskmise tulemusega.

Rehvid Pluss OÜ bilansside ja kasumiaruannete horisontaalanalüüsist selgus, et ettevõtte on kogu perioodi jooksul oma mahtusid oluliselt suurendanud. Võrreldes saadud tulemusi konkurentide ja tegevusvaldkonna omadega selgus, et ettevõtte on suutnud kasvada oma konkurentide mahu arvelt. Näiteks 2014. aastal turu üldine maht oli oluliselt langenud, kuid Rehvid Pluss OÜ müügitulu kasvas ikkagi 12%.

Vertikaalanalüüsi tulemusena ilmnes, et ettevõttel esinesid 2014. aastal likviidsusprobleemid, kuna lühiajaliste kohustuste maht ületas käibevara, antud probleem oli 2015. aastaks lahendatud. Ühtlasi oli kõrge kõikide kohustuste maht bilansimahust, perioodi jooksul keskmiselt 74%. Probleemi vähendamiseks võiks ettevõtte kärpida reklaamikulusid ning suurte üürikulude vältimiseks kaaluda enda hoone rajamist. Hoone rajamine nõuaks aga suurte välisfinantseeringute kasutamist. Seetõttu võiks ettevõtte juhtkond hinnata erinevate kapitaliliikide hindasid ning riske ning vastavalt sellele otsustama, milline kapitalistruktuur on ettevõttele sobivaim.

Aalux Trading OÜ ja Vevid AS vertikaalanalüüsisist selgub, et ettevõtete kohustuste maht on olnud bilansis tunduvalt madalam kui Rehvid Pluss OÜ-l ning seetõttu pole ka lühiajalised kohustused ületanud käibevarasid.

Maksevõime analüüsis selgus, et ettevõtte maksevõime tase on kehv, ettevõtte happetesti tulemused olid küll mitterahuldavad, kuid väga kõrge varude mahu ja laovarude käibesageduse põhjal on alust arvata, et ettevõtte on võimeline pidevalt ja kiiresti oma varusid realiseerida ning nende arvelt kohustusi katma. Analüüside tulemusena selgub, et kõigi kolme ettevõtte likviidsusnäitajad on madalamad kui tegevusvaldkonna keskmine tulemus.

Rehvid Pluss OÜ varade rentaablusnäitajad võib lugeda heaks, kuna ettevõtte puhasrentaablus oli 2015. aastal 13%, samas kui tegevusvaldkonna suurimate ettevõtete puhasrentaablus oli vaid 4,85%. Aalux Trading OÜ keskmine varade rentaablus oli Rehvid Pluss OÜ-ga samal tasemele. Ettevõtted on seega väheste vahenditega võimelised tootma kõrget puhaskasumit. Vevid AS tulemused olid konkurentidest tunduvalt madalamad.

Rahavoogudel põhinevate suhtarvude analüüsi tulemusena nähtus, et ettevõtte Rehvid Pluss OÜ kasumi kvaliteet on viimase kahe aasta jooksul oluliselt kasvanud, mis näitab, et ettevõtte suuteline tekkinud kasumi realiseerima. Kohustuste rahasiduvusnäitajad on samuti paranenud, seega on ettevõtte suuteline rahavoogudega katma aina suurenevaid kohustusi.

Rehvid Pluss OÜ pankrotiohu analüüsi tulemused näitavad, et ettevõtte finantsseisund oli 2012. ja 2013. aastal ebastabiilne, kuid 2015. aastal on olukord hakanud paranema ning hoolimata sellest, et turg oli endiselt madalseisus ning konkurentide tulemused hoopis halvenesid. 2016. aasta turutingimused on samuti näidanud paranemise märke. Ettevõtte juhtkond peaks siiski enne järgnevate finantsotsuste langetamist hindama täpseid 2016. aasta tulemusi, et vältida kehvaid tulemusi ka edaspidi.

Kuna Rehvid Pluss OÜ müügitulu kasv ületas jätkusuutliku kasvu, peaks ettevõtte proovima oma rentaablusnäitajaid suurendada või muuta oma finantsstrateegiaid, et ei tekkiks ohtu kasvada pankroti. Aalux Trading OÜ ning Vevid AS jätkusuutliku kasvu analüüsi tulemusena selgu, et ettevõtted on jõudnud küpsesse ikka ning ei ettevõtted ei suuda tekkinud vahenditega piisavalt efektiivselt müügitulusid genereerida.

Kokkuvõtvalt võib öelda, et Rehvid Pluss OÜ jaoks olid väga edukad aastad 2011 ja 2012, mil ettevõtte maht kasvas jõudsalt ning finantsnäitajad olid heal tasemel. 2013. aastal tabas rehviturgu kriis, mis mõjutas olulisel määral ka Rehvid Pluss OÜ-d ning väga mitmed finantsnäitajad langesid kriitilisele tasemele, kuid turulangusest hoolimata suutis ettevõtte oma turumahtu suurendada konkurentide arvelt. 2014. aasta oli veel ettevõttele raske periood, mil alles taastuti 2013. aastal läbitud kriisist, alles 2015. aastal on ettevõtte näitajad taas olulisel määral paranema hakanud. Seega on ettevõtte näitajad küll langenud kogu võrreldava perioodi jooksul, kuid arvestades 2013. ja 2014. aasta rasked turutingimusi võib väita, et ettevõtte on suutnud siiski kasvada edukalt.

VIIDATUD KIRJANDUS

Alver, J., & Reinberg, L. (2002). *Juhtimisarvestus*. Deebet.

Aruste, V. (2006). *Finantsanalüüs ja -planeerimine*. Tallinn: Hansa Äriteenuste OÜ.

Aruste, V. (2007). *Finantsanalüüs - Vastused igapäevastele küsimustele*. Haabneeme: Forenia OÜ.

Ilsson, R. (2004). *Finantsanalüüs ja -planeerimine*. Tallinn: Nõu OÜ.

Investopedia. (kuupäev puudub). *Sustainable Growth Rate - SGR*. Kasutamise kuupäev: 19. 11 2016. a., allikas <http://www.investopedia.com/terms/s/sustainablegrowthrate.asp>

Karu, S., & Zirnask, V. (2001). *Rahakäibe juhtimine II osa*. Tartu: Rafiko Kirjastus OÜ.

Krediidiinfo AS. (2016). *Turuülevaade "Rehvimüüjad" 2015*. Krediidiinfo AS.

Kõomägi, M. (2006). *Ärerahandus*. Tartu: TÜ Kirjastus.

Liiva, S. (2016). Rehviliit lõpetab rehvide taaskasutamise suunaga. *Postimees - Majandus24*, <http://majandus24.postimees.ee/3855195/rehviliit-lopeta-rehvide-taaskasutamise-suunaga>.

OPEC reaches a deal to cut production. (2. 12 2016. a.). Allikas: The Economist: <http://www.economist.com/news/finance-and-economics/21711088-oil-prices-surge-saudi-arabia-and-iran-sign-deal-opecs-meeting>

Piiroja, M. (2009). *Pankrot*. Agitaator OÜ.

Ratio Analysis. (kuupäev puudub). Kasutamise kuupäev: 30. 10 2016. a., allikas <http://www.investopedia.com/terms/r/ratioanalysis.asp>

Rünkla, J. (2003). *Ärianalüüs*. Tallinn: Külim OÜ.

Statistikaameti kodulehekülg. (11. 10 2016. a.). Allikas: <http://www.stat.ee/>

Stelmak, I. (2013). *Juhi ja ettevõtja raharaamat - Ettevõtte finantsidest lihtsalt ja selgelt*. Six Apples OÜ.

Stockopedia. (2011). *The Altman Z-Score: Is it possible to predict corporate bankruptcy using a formula?* Kasutamise kuupäev: 18. 11 2016. a., allikas <http://www.businessinsider.com/the-altman-z-score-is-it-possible-to-predict-corporate-bankruptcy-using-a-formula-2011-4>

Subramanyam, K. R., & Wild, J. J. (2009). *Financial Statement Analysis*. The McGraw-Hill Companies, Inc.

Zirnask, V. (2008). *Strateegiline Finantsjuhtimine - Idee kohutb rahakotiga*. Tallinn: Tallinna Raamatutrükikoda.

Teearu, A., & Krumm, E. (2005). *Ettevõtte finantsjuhtimine*. Tallinn: Tallinna Raamatutrükikoda.

Trading Economics. (25. 09 2016. a.). Allikas: [WWW] <http://www.tradingeconomics.com/commodity/rubber>

Tubalkain, M. (2016). Rehviliit kallas keskkonnaministeriumi hoovile viis tonni kasutatud rehve. *Postimees - Majandus24*.

LISADE SISUKORD

Lisa 1. Rehvid Pluss OÜ 2011-2015 aasta bilansid, tuh. eurodes	52
Lisa 2. Rehvid Pluss OÜ 2011-2015 aasta kasumiaruanded, tuh. eurodes.....	54
Lisa 3. Rehvid Pluss OÜ 2011-2015 aasta rahavoogude aruanded, tuh. eurodes.....	55
Lisa 4. Aalux Trading OÜ 2011-2015 aasta bilansid, tuh. eurodes.....	56
Lisa 5. Aalux Trading OÜ 2011-2015 aasta kasumiaruanded, tuh. eurodes	57
Lisa 6. Aalux Trading OÜ 2011-2015 aasta rahavoogude aruanded, tuh. eurodes	58
Lisa 7. Vevid AS 2011-2015 aasta bilansid, tuh. eurodes	59
Lisa 8. Vevid AS 2011-2015 aasta kasumiaruanded, tuh. eurodes.....	60
Lisa 9. Vevid AS 2011-2015 aasta rahavoogude aruanded, tuh. eurodes	61
Lisa 10. Rehvid Pluss OÜ 2011-2015 bilansside horisontaalanalüüs, tuh. eurodes.....	62
Lisa 11. Rehvid Pluss OÜ 2011-2015 kasumiaruannete horisontaalanalüüs, tuh. eurodes..	63
Lisa 12. Aalux Trading OÜ 2011-2015 bilansside horisontaalanalüüs, tuh. eurodes.....	64
Lisa 13. Aalux Trading OÜ 2011-2015 kasumiaruannete horisontaalanalüüs, tuh. eurodes	65
Lisa 14. Vevid AS 2011-2015 bilansside horisontaalanalüüs, tuh. eurodes.....	66
Lisa 15. Vevid AS 2011-2015 kasumiaruannete horisontaalanalüüs, tuh. eurodes.....	67
Lisa 16. Rehvid Pluss OÜ 2011-2015 bilansside vertikaalanalüüs, tuh. eurodes.....	68
Lisa 17. Rehvid Pluss OÜ 2011-2015 kasumiaruannete vertikaalanalüüs, tuh. eurodes.....	69
Lisa 18. Aalux Trading OÜ 2011-2015 bilansside vertikaalanalüüs, tuh. eurodes	70
Lisa 19. Aalux Trading OÜ 2011-2015 kasumiaruannete vertikaalanalüüs, tuh. eurodes ...	71
Lisa 20. Vevid AS 2011-2015 bilansside vertikaalanalüüs, tuh. eurodes.....	72
Lisa 21. Vevid AS 2011-2015 kasumiaruannete vertikaalanalüüs, tuh. eurodes.....	73
Lisa 22. Jätkusuutliku kasvu näitaja arvutamise algandmed	74

LISAD

Lisa 1. Rehvid Pluss OÜ 2011-2015 aasta bilansid, tuh. eurodes

	2015	2014	2013	2012	2011
A K T I V A					
KÄIBEVARA					
Raha ja finantsinvesteeringud	17	17	8	11	8
Nõuded ja ettemaksed, sealhulgas:	222	105	78	82	12
Nõuded ostjate vastu	132	82	62	69	11
Maksude ettemaksed	0	0	0	7	0
Muud nõuded ja ettemaksed	90	23	16	6	1
Varud	343	358	345	164	25
KÄIBEVARA KOKKU	582	480	431	257	45
PÕHIVARA					
Materiaalne põhivara, sealhulgas:	163	166	149	54	44
Kulum(-)	153	92	44	29	11
Muu põhivara	53	22	1	0	0
PÕHIVARA KOKKU	216	188	150	54	44
AKTIVA (VARAD) KOKKU	798	668	581	311	89
P A S S I V A					
LÜHIAJALISED KOHUSTUSED					
Laenukohustused	136	162	89	22	5
Võlad ja ettemaksed, sealhulgas:	384	334	303	189	24
Võlad tarnijatele	338	290	273	166	15
Võlad töövõtjatele	21	17	9	4	2
Maksuvõlad	25	27	21	17	6
Muud võlad ja ettemaksed	0	0	0	2	1
LÜHIAJALISED KOHUSTUSED KOKKU	520	496	392	211	29
PIKAAJALISED KOHUSTUSED					
Laenukohustused	25	10	43	26	36
PIKAAJALISED KOHUSTUSED KOKKU	25	10	43	26	36
KOHUSTUSED KOKKU	545	506	435	237	65
OMAKAPITAL					

Aksia-/ osakapital	3	3	3	3	3
Reservid	0	0	0	0	0
Jaotamata kasum /kahjum	159	130	69	16	2
Aruandeaasta kasum /kahjum	91	29	74	55	19
OMAKAPITAL KOKKU	253	162	146	74	24
PASSIVA KOKKU	798	668	581	311	89

Allikas: Rehvid Pluss OÜ 2011-2015 majandusaastaruanded, autori koostatud

Lisa 2. Rehvid Pluss OÜ 2011-2015 aasta kasumiaruanded, tuh. eurodes

	2015	2014	2013	2012	2011
MÜÜGITULU	3057	1815	1601	1315	561
Muud äritulud	4	3	5	2	0
Kaubad, materjal ja teenused	2554	1475	1345	1145	489
Mitmesugused tegevuskulud	164	129	95	60	28
Tööjõu kulud	183	133	69	37	18
Kulum	61	43	20	13	6
Muud ärikulud	0	0	0	3	0
ÄRIKASUM/ -KAHJUM	99	38	77	59	20
Finantstulud/-kulud	7	6	2	3	0
KASUM/KAHJUM ENNE MAKSE	92	32	75	56	20
Tulumaks	0	3	1	1	1
ARUANDEAASTA KASUM/KAHJUM	92	29	74	55	19

Allikas: Rehvid Pluss OÜ 2011-2015 majandusaastaaruanded, autori koostatud

Lisa 3. Rehvid Pluss OÜ 2011-2015 aasta rahavoogude aruanded, tuh. eurodes

	2015	2014	2013	2012	2011
Rahavood äritegevusest					
Ärikasum (kahjum)	99	38	77	59	20
Korrigeerimised					
Põhivara kulum ja väärtuse langus	61	43	20	13	6
Kasum (kahjum) põhivara müügist	-2	0	0	-2	-1
Kokku korrigeerimised	59	43	20	11	5
Äritegevusega seotud nõuete ja ettemaksete muutus	-117	-27	3	-70	-10
Varude muutus	15	-13	-181	-138	-24
Äritegevusega seotud kohustuste ja ettemaksete muutus	50	31	115	165	17
Laekunud intressid	0	0	1	0	0
Makstud intressid	-7	-8	-4	-3	0
Makstud ettevõtte tulumaks	0	-3	0	1	0
Kokku rahavood äritegevusest	99	61	31	25	8
Rahavood investeerimistegevusest					
Tasutud materiaalse ja immateriaalse põhivara soetamisel	-96	-82	-64	-14	-12
Laekunud materiaalse ja immateriaalse põhivara müügist	8	0	0	2	4
Kokku rahavood investeerimistegevusest	-88	-82	-64	-12	-8
Rahavood finantseerimistegevusest					
Saadud laenud	60	23	12	8	13
Saadud laenude tagasimaksed	-74	-21	-8	-11	-1
Arvelduskrediidi saldo muutus	-6	58	61	9	-5
Kapitalirendi põhiosa tagasimaksed	8	-20	-33	-11	
Makstud dividendid	0	-10	-2	-5	-2
Kokku rahavood finantseerimistegevusest	-12	30	30	-10	5
Kokku rahavood	0	9	-3	3	5
Raha ja raha ekvivalendid perioodi alguses	17	8	11	8	4
Raha ja raha ekvivalentide muutus	0	9	-3	3	5
Raha ja raha ekvivalendid perioodi lõpus	17	17	8	11	8

Allikas: Rehvid Pluss OÜ 2011-2015 majandusaastaruanded, autori koostatud

Lisa 4. Aalux Trading OÜ 2011-2015 aasta bilansid, tuh. eurodes

	2015	2014	2013	2012	2011
A K T I V A					
KÄIBEVARA					
Raha ja finantsinvesteeringud	27	71	21	32	26
Nõuded ja ettemaksed, sealhulgas:	70	58	34	22	17
Nõuded ostjate vastu	70	58	34	22	17
Varud	193	225	115	62	60
KÄIBEVARA KOKKU	290	354	170	116	103
PÕHIVARA					
Materiaalne põhivara, sealhulgas:	209	98	108	100	82
Kulum(-)	71	46	39	29	19
PÕHIVARA KOKKU	209	98	108	100	82
AKTIVA (VARAD) KOKKU	499	452	278	216	185
P A S S I V A					
LÜHIAJALISED KOHUSTUSED					
Laenukohustused	35	4	5	5	18
Võlad ja ettemaksed, sealhulgas:	103	166	84	50	23
Võlad tarnijatele	72	137	51	27	11
Võlad töövõtjatele	5	4	4	3	1
Maksuvõlad	11	10	15	6	5
Muud võlad ja ettemaksed	15	15	14	14	6
LÜHIAJALISED KOHUSTUSED KOKKU	138	170	89	55	41
PIKAAJALISED KOHUSTUSED					
Laenukohustused	30	1	6	5	1
PIKAAJALISED KOHUSTUSED KOKKU	30	1	6	5	1
KOHUSTUSED KOKKU	168	171	95	60	42
OMAKAPITAL					
Aksia-/ osakapital	3	3	3	3	3
Jaotamata kasum /kahjum	277	180	152	129	100
Aruandeaasta kasum /kahjum	51	97	28	23	39
OMAKAPITAL KOKKU	331	280	183	155	142
PASSIVA KOKKU	499	451	278	216	185

Allikas: Aalux Trading OÜ 2011-2015 majandusaastaaruanded, autori koostatud

Lisa 5. Aalux Trading OÜ 2011-2015 aasta kasumiaruanded, tuh. eurodes

	2015	2014	2013	2012	2011
MÜÜGITULU	1273	1176	958	559	354
Muud äritulud	2	0	0	0	3
Kaubad, materjal ja teenused	1066	942	786	440	234
Mitmesugused tegevuskulud	53	55	52	38	36
Tööjõu kulud	78	66	81	47	36
Kulum	26	16	11	10	12
ÄRIKASUM/ -KAHJUM	52	97	28	24	39
Finantstulud/-kulud	1	0	0	0	0
KASUM/KAHJUM ENNE MAKSE	51	97	28	23	39
Tulumaks	0	0	0	0	0
ARUANDEAASTA KASUM/KAHJUM	51	97	28	23	39

Allikas: Aalux Trading OÜ 2011-2015 majandusaastaaruanded, autori koostatud

Lisa 6. Aalux Trading OÜ 2011-2015 aasta rahavoogude aruanded, tuh. eurodes

	2015	2014	2013	2012	2011
Rahavood äritegevusest					
Ärikasum (kahjum)	52	97	28	24	39
Korrigeerimised					
Põhivara kulum ja väärtuse langus	26	16	11	10	12
Kokku korrigeerimised	26	16	11	10	12
Äritegevusega seotud nõuete ja ettemaksete muutus	-12	-24	-12	-5	-10
Varude muutus	33	-110	-54	-2	-3
Äritegevusega seotud kohustuste ja ettemaksete muutus	-64	82	35	12	-4
Makstud intressid	-2			-1	-1
Makstud ettevõtte tulumaks				-1	
Kokku rahavood äritegevusest	33	61	7	37	32
Rahavood investeerimistegevusest					
Tasutud materiaalse ja immateriaalse põhivara soetamisel	-143	-6	-13	-10	-27
Laekunud materiaalse ja immateriaalse põhivara müügist	6		2		33
Kokku rahavood investeerimistegevusest	-137	-6	-11	-10	6
Rahavood finantseerimistegevusest					
Saadud laenud	100				
Saadud laenude tagasimaksed	-36				
Kapitalirendi põhiosa tagasimaksed	-4	-5	-8	-22	-18
Kokku rahavood finantseerimistegevusest	60	-5	-8	-22	-18
Kokku rahavood	-44	50	-12	5	20
Raha ja raha ekvivalendid perioodi alguses	71	21	32	27	7
Raha ja raha ekvivalentide muutus	-44	50	-12	5	20
Raha ja raha ekvivalendid perioodi lõpus	27	71	21	32	27

Allikas: Aalux Trading OÜ 2011-2015 majandusaastaruanded, autori koostatud

Lisa 7. Vevid AS 2011-2015 aasta bilansid, tuh. eurodes

	2015	2014	2013	2012	2011
A K T I V A					
KÄIBEVARA					
Raha ja finantsinvesteeringud	631	367	136	408	397
Nõuded ja ettemaksed, sealhulgas:	952	1135	1141	722	577
Nõuded ostjate vastu	740	593	878,57	651	514
Maksude ettemaksed	28	0	0	0	0
Muud nõuded ja ettemaksed	184	542	262,43	71	63
Varud	1659	1583	1199	1175	1025
KÄIBEVARA KOKKU	3242	3085	2476	2305	1999
PÕHIVARA					
Finantsinvesteeringud	29	28	71	56	41
Materiaalne põhivara, sealhulgas:	695	676	738	791	197
Kulum(-)	515	459	406	340	262
PÕHIVARA KOKKU	724	704	809	847	238
AKTIVA (VARAD) KOKKU	3966	3789	3285	3152	2237
P A S S I V A					
LÜHIAJALISED KOHUSTUSED					
Laenukohustused	618	819	665	619	372
Võlad ja ettemaksed, sealhulgas:	1111	785	386	453	448
Võlad tarnijatele	1017	676	257	311	313
Võlad töövõtjatele	45	38	50	39	32
Maksuvõlad	46	68	76	100	103
Muud võlad ja ettemaksed	3	3	3	3	0
LÜHIAJALISED KOHUSTUSED KOKKU	1729	1604	1051	1072	820
PIKAAJALISED KOHUSTUSED					
Laenukohustused	271	292	365	422	59
PIKAAJALISED KOHUSTUSED KOKKU	271	292	365	422	59
KOHUSTUSED KOKKU	2001	1896	1416	1494	879
OMAKAPITAL					
Aktsia-/ osakapital	201	201	201	201	201
Reservid	20	20	20	20	10
Jaotamata kasum /kahjum	1672	1599	1437	1137	814
Aruandeaasta kasum /kahjum	73	73	211	300	333
OMAKAPITAL KOKKU	1966	1893	1869	1658	1358
PASSIVA KOKKU	3966	3789	3285	3152	2237

Allikas: Vevid AS 2011-2015 majandusaastaaruanded, autori koostatud

Lisa 8. Vevid AS 2011-2015 aasta kasumiaruanded, tuh. eurodes

	2015	2014	2013	2012	2011
MÜÜGITULU	7921	7284	7752	7143	7119
Muud äritulud	8	3	22	4	2
Kaubad, materjal ja teenused	6643	5957	6337	5654	5725
Mitmesugused tegevuskulud	589	620	563	566	501
Tööjõu kulud	534	543	577	545	515
Kulum	68	71	77	78	57
Muud ärikulud	3	3	3	6	4
ÄRIKASUM/ -KAHJUM	92	93	217	298	319
Finantstulud/-kulud	19	20	6	2	14
KASUM/KAHJUM ENNE MAKSE	73	73	211	300	333
Tulumaks	0	0	0	0	0
ARUANDEAASTA KASUM/KAHJUM	73	73	211	300	333

Allikas: Vevid AS 2011-2015 majandusaastaruanded, autori koostatud

Lisa 9. Vevid AS 2011-2015 aasta rahavoogude aruanded, tuh. eurodes

	2015	2014	2013	2012	2011
Rahavood äritegevusest					
Ärikasum (kahjum)	92	93	217	298	318
Korrigeerimised					
Põhivara kulum ja väärtuse langus	68	70	77	78	57
Kasum (kahjum) põhivara müügist	-7		-3		
Kokku korrigeerimised	60	70	74	78	57
Äritegevusega seotud nõuete ja ettemaksete muutus	183	6	-419	-145	-169
Varude muutus	-76	-384	-24	-151	-122
Äritegevusega seotud kohustuste ja ettemaksete muutus	126	553	-22	252	236
Makstud intressid	-20	-26	-21	-13	-6
Kokku rahavood äritegevusest	365	312	-195	320	314
Rahavood investeerimistegevusest					
Tasutud materiaalse ja immateriaalse põhivara soetamisel	-87	-10	-24	-672	-167
Laekunud materiaalse ja immateriaalse põhivara müügist	7		3		
Kokku rahavood investeerimistegevusest	-80	-10	-21	-672	-167
Rahavood finantseerimistegevusest					
Kapitalirendi põhiosa tagasimaksed	-21	-73	-56	363	50
Kokku rahavood finantseerimistegevusest	-21	-73	-56	363	50
Kokku rahavood	264	231	-272	11	199
Raha ja raha ekvivalendid perioodi alguses	367	136	408	397	198
Raha ja raha ekvivalentide muutus	264	231	-272	11	199
Raha ja raha ekvivalendid perioodi lõpus	631	367	136	408	397

Allikas: Vevid AS 2011-2015 majandusaastaruanded, autori koostatud

Lisa 10. Rehvid Pluss OÜ 2011-2015 bilansside horisontaalanalüüs, tuh. eurodes

	2015	2014	2013	2012	2011	Muutus 2015, €	Muutus 2014, €	Muutus 2013, €	Muutus 2012, €	Muutus 2015	Muutus 2014	Muutus 2013	Muutus 2012
Raha ja finantsinvesteeringud	17	17	8	11	8	0	9	-3	3	0%	53%	-38%	27%
Nõuded ja ettemaksud, sealhulgas:	222	105	78	82	12	117	27	-4	70	53%	26%	-5%	85%
Nõuded ostjate vastu	132	82	62	69	11	50	20	-7	58	38%	24%	-11%	84%
Maksude ettemaksud	0	0	0	7	0	0	0	-7	7	-	-	-100%	100%
Muud nõuded ja ettemaksud	90	23	16	6	1	67	7	10	5	74%	30%	63%	83%
Varud	343	358	345	164	25	-15	13	181	139	-4%	4%	52%	85%
KÄIBEVARA KOKKU	582	480	431	257	45	102	49	174	212	18%	10%	40%	82%
Materiaalne põhivara, sealhulgas:	163	166	149	54	44	-3	17	95	10	-2%	10%	64%	19%
Kulum(-)	153	92	44	29	11	61	48	15	18	40%	52%	34%	62%
Muu põhivara	53	22	1	0	0	31	21	1	0	58%	95%	100%	-
PÕHIVARA KOKKU	216	188	150	54	44	28	38	96	10	13%	20%	64%	19%
AKTIIVA (VARAD) KOKKU	798	668	581	311	89	130	87	270	222	16%	13%	46%	71%
Laenukohustused	136	162	89	22	5	-26	73	67	17	-19%	45%	75%	77%
Võlad ja ettemaksud, sealhulgas:	384	334	303	189	24	50	31	114	165	13%	9%	38%	87%
Võlad tarnijatele	338	290	273	166	15	48	17	107	151	14%	6%	39%	91%
Võlad töövõtjatele	21	17	9	4	2	4	8	5	2	19%	47%	56%	50%
Maksuvõlad	25	27	21	17	6	-2	6	4	11	-8%	22%	19%	65%
Muud võlad ja ettemaksud	-	-	0	2	1	0	0	-2	1	-	-	-100%	50%
LÜHIAJALISED KOHUSTUSED KOKKU	520	496	392	211	29	24	104	181	182	5%	21%	46%	86%
Laenukohustused	25	10	43	26	36	15	-33	17	-10	60%	-330%	40%	-38%
PIKAAJALISED KOHUSTUSED KOKKU	25	10	43	26	36	15	-33	17	-10	60%	-330%	40%	-38%
KOHUSTUSED KOKKU	545	506	435	237	65	39	71	198	172	7%	14%	46%	73%
Aksia-/ osakapital	3	3	3	3	3	0	0	0	0	0%	0%	0%	0%
Reservid	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-	-	-	-
Jaotamata kasum /kahjum	159	130	69	16	2	29	61	53	14	18%	47%	77%	88%
Aruandeaasta kasum /kahjum	91	29	74	55	19	62	-45	19	36	68%	-155%	26%	65%
OMAKAPITAL KOKKU	253	162	146	74	24	91	16	72	50	36%	10%	49%	68%
PASSIVA KOKKU	798	668	581	311	89	130	87	270	222	16%	13%	46%	71%

Allikas: Rehvid Pluss OÜ 2011-2015 majandusaastaruanded, autori koostatud

Lisa 11. Rehvid Pluss OÜ 2011-2015 kasumiaruannete horisontaalanalüüs, tuh. eurodes

	2015	2014	2013	2012	2011	Muutus 2015, €	Muutus 2014, €	Muutus 2013, €	Muutus 2012, €	Muutus 2015	Muutus 2014	Muutus 2013	Muutus 2012
MÜÜGITULU	3057	1815	1601	1315	561	1242	214	286	754	41%	12%	18%	57%
Muud äritulud	4	3	5	2	0	1	-2	3	2	25%	-67%	60%	100%
Kaubad, materjal ja teenused	2554	1475	1345	1145	489	1079	130	200	656	42%	9%	15%	57%
Mitmesugused tegevuskulud	164	129	95	60	28	35	34	35	32	21%	26%	37%	53%
Tööjõu kulud	183	133	69	37	18	50	64	32	19	27%	48%	46%	51%
Kulum	61	43	20	13	6	18	23	7	7	30%	53%	35%	54%
Muud ärikulud	0	0	0	3	0	0	0	-3	3				100%
ÄRIKASUM/ -KAHJUM	99	38	77	59	20	61	-39	18	39	62%	-103%	23%	66%
Finantstulud/-kulud	7	6	2	3	0	1	4	-1	3	14%	67%	-50%	100%
KASUM/KAHJUM ENNE MAKSE	92	32	75	56	20	60	-43	19	36	65%	-134%	25%	64%
Tulumaks	0	3	1	1	1	-3	2	0	0		67%	0%	0%
ARUANDEAASTA KASUM/KAHJUM	92	29	74	55	19	63	-45	19	36	68%	-155%	26%	65%

Allikas: Rehvid Pluss OÜ 2011-2015 majandusaastaaruanded, autori koostatud

Lisa 12. Aalux Trading OÜ 2011-2015 bilansside horisontaalanalüüs, tuh. eurodes

	2015	2014	2013	2012	2011	Muutus 2015, €	Muutus 2014, €	Muutus 2013, €	Muutus 2012, €	Muutus 2015	Muutus 2014	Muutus 2013	Muutus 2012
Raha ja finantsinvesteeringud	27	71	21	32	26	-44	50	-11	6	-163%	70%	-52%	19%
Nõuded ja ettemaksud, sealhulgas:	70	58	34	22	17	12	24	12	5	17%	41%	35%	23%
Nõuded ostjate vastu	70	58	34	22	17	12	24	12	5	17%	41%	35%	23%
Varud	193	225	115	62	60	-32	110	53	2	-17%	49%	46%	3%
KÄIBEVARA KOKKU	290	354	170	116	103	-64	184	54	13	-22%	52%	32%	11%
Materiaalne põhivara, sealhulgas:	209	98	108	100	82	111	-10	8	18	53%	-10%	7%	18%
Kulum(-)	71	46	39	29	19	25	7	10	10	35%	15%	26%	34%
PÕHIVARA KOKKU	209	98	108	100	82	111	-10	8	18	53%	-10%	7%	18%
AKTIVA (VARAD) KOKKU	499	452	278	216	185	47	174	62	31	9%	38%	22%	14%
Laenukohustused	35	4	5	5	18	31	-1	0	-13	89%	-25%	0%	-260%
Võlad ja ettemaksud, sealhulgas:	103	166	84	50	23	-63	82	34	27	-61%	49%	40%	54%
Võlad tarnijatele	72	137	51	27	11	-65	86	24	16	-90%	63%	47%	59%
Võlad töövõtjatele	5	4	4	3	1	1	0	1	2	20%	0%	25%	67%
Maksuvõlad	11	10	15	6	5	1	-5	9	1	9%	-50%	60%	17%
Muud võlad ja ettemaksud	15	15	14	14	6	0	1	0	8	0%	7%	0%	57%
LÜHIAJALISED KOHUSTUSED KOKKU	138	170	89	55	41	-32	81	34	14	-23%	48%	38%	25%
Laenukohustused	30	1	6	5	1	29	-5	1	4	97%	-500%	17%	80%
PIKAAJALISED KOHUSTUSED KOKKU	30	1	6	5	1	29	-5	1	4	97%	-500%	17%	80%
KOHUSTUSED KOKKU	168	171	95	60	42	-3	76	35	18	-2%	44%	37%	30%
Aktsia-/ osakapital	3	3	3	3	3	0	0	0	0	0%	0%	0%	0%
Jaotamata kasum /kahjum	277	180	152	129	100	97	28	23	29	35%	16%	15%	22%
Aruandeaasta kasum /kahjum	51	97	28	23	39	-46	69	5	-16	-90%	71%	18%	-70%
OMAKAPITAL KOKKU	331	280	183	155	142	51	97	28	13	15%	35%	15%	8%
PASSIVA KOKKU	499	451	278	216	185	48	173	62	31	10%	38%	22%	14%

Allikas: Aalux Trading OÜ 2011-2015 majandusaastaaruanded, autori koostatud

Lisa 13. Aalux Trading OÜ 2011-2015 kasumiaruannete horisontaalanalüüs, tuh. eurodes

	2015	2014	2013	2012	2011	Muutus 2015, €	Muutus 2014, €	Muutus 2013, €	Muutus 2012, €	Muutus 2015	Muutus 2014	Muutus 2013	Muutus 2012
MÜÜGITULU	1273	1176	958	559	354	97	218	399	205	8%	19%	42%	37%
Muud äritulud	2	0	0	0	3	2	0	0	-3	100%	-	-	-
Kaubad, materjal ja teenused	1066	942	786	440	234	124	156	346	206	12%	17%	44%	47%
Mitmesugused tegevuskulud	53	55	52	38	36	-2	3	14	2	-4%	5%	27%	5%
Tööjõu kulud	78	66	81	47	36	12	-15	34	11	15%	-23%	42%	23%
Kulum	26	16	11	10	12	10	5	1	-2	38%	31%	9%	-20%
ÄRIKASUM/ -KAHJUM	52	97	28	24	39	-45	69	4	-15	-87%	71%	14%	-63%
KASUM/KAHJUM ENNE MAKSE	51	97	28	23	39	-46	69	5	-16	-90%	71%	18%	-70%
Tulumaks	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-	-	-	-
ARUANDEAASTA KASUM/KAHJUM	51	97	28	23	39	-46	69	5	-16	-90%	71%	18%	-70%

Allikas: Aalux Trading OÜ 2011-2015 majandusaastaaruanded, autori koostatud

Lisa 14. Veid AS 2011-2015 bilansside horisontaalanalüüs, tuh. eurodes

	2015	2014	2013	2012	2011	Muutus 2015, €	Muutus 2014, €	Muutus 2013, €	Muutus 2012, €	Muutus 2015	Muutus 2014	Muutus 2013	Muutus 2012
Raha ja finantsinvesteeringud	631	367	136	408	397	264	231	-272	11	42%	63%	-200%	3%
Nõuded ja ettemaksud, sealhulgas:	952	1135	1141	722	577	-183	-6	419	145	-19%	-1%	37%	20%
Nõuded ostjate vastu	740	593	878,57	651	514	147	-285,57	227,57	137	20%	-48%	26%	21%
Maksude ettemaksud	28	0	0	0	0	28	0	0	0	100%	-	-	-
Muud nõuded ja ettemaksud	184	542	262,43	71	63	-358	279,57	191,43	8	-195%	52%	73%	11%
Varud	1659	1583	1199	1175	1025	76	384	24	150	5%	24%	2%	13%
KÄIBEVARA KOKKU	3242	3085	2476	2305	1999	157	609	171	306	5%	20%	7%	13%
Finantsinvesteeringud	29	28	71	56	41	1	-43	15	15	3%	-154%	21%	27%
Materiaalne põhivara, sealhulgas:	695	676	738	791	197	19	-62	-53	594	3%	-9%	-7%	75%
Kulum(-)	515	459	406	340	262	56	53	66	78	11%	12%	16%	23%
PÕHIVARA KOKKU	724	704	809	847	238	20	-105	-38	609	3%	-15%	-5%	72%
AKTIVA (VARAD) KOKKU	3966	3789	3285	3152	2237	177	504	133	915	4%	13%	4%	29%
Laenukohustused	618	819	665	619	372	-201	154	46	247	-33%	19%	7%	40%
Võlad ja ettemaksud, sealhulgas:	1111	785	386	453	448	326	399	-67	5	29%	51%	-17%	1%
Võlad tarnijatele	1017	676	257	311	313	341	419	-54	-2	34%	62%	-21%	-1%
Võlad töövõtjatele	45	38	50	39	32	7	-12	11	7	16%	-32%	22%	18%
Maksuvõlad	46	68	76	100	103	-22	-8	-24	-3	-48%	-12%	-32%	-3%
Muud võlad ja ettemaksud	3	3	3	3	0	0	0	0	3	0%	0%	-100%	100%
LÜHIAJALISED KOHUSTUSED KOKKU	1729	1604	1051	1072	820	125	553	-21	252	7%	34%	-2%	24%
Laenukohustused	271	292	365	422	59	-21	-73	-57	363	-8%	-25%	-16%	86%
PIKAAJALISED KOHUSTUSED KOKKU	271	292	365	422	59	-21	-73	-57	363	-8%	-25%	-16%	86%
KOHUSTUSED KOKKU	2001	1896	1416	1494	879	105	480	-78	615	5%	25%	-6%	41%
Aksia-/ osakapital	201	201	201	201	201	0	0	0	0	0%	0%	0%	0%
Reservid	20	20	20	20	10	0	0	0	10	0%	0%	0%	50%
Jaotamata kasum /kahjum	1672	1599	1437	1137	814	73	162	300	323	4%	10%	21%	28%
Aruandeaasta kasum /kahjum	73	73	211	300	333	0	-138	-89	-33	0%	-189%	-42%	-11%
OMAKAPITAL KOKKU	1966	1893	1869	1658	1358	73	24	211	300	4%	1%	11%	18%
PASSIVA KOKKU	3966	3789	3285	3152	2237	177	504	133	915	4%	13%	4%	29%

Allikas: Veid AS 2011-2015 majandusaastaaruanded, autori koostatud

Lisa 15. Vevid AS 2011-2015 kasumiaruannete horisontaalanalüüs, tuh. eurodes

	2015	2014	2013	2012	2011	Muutus 2015, €	Muutus 2014, €	Muutus 2013, €	Muutus 2012, €	Muutus 2015	Muutus 2014	Muutus 2013	Muutus 2012
MÜÜGITULU	7921	7284	7752	7143	7119	637	-468	609	24	8%	-6%	8%	0%
Muud äritulud	8	3	22	4	2	5	-19	18	2	63%	-633%	82%	50%
Kaubad, materjal ja teenused	6643	5957	6337	5654	5725	686	-380	683	-71	10%	-6%	11%	-1%
Mitmesugused tegevuskulud	589	620	563	566	501	-31	57	-3	65	-5%	9%	-1%	11%
Tööjõu kulud	534	543	577	545	515	-9	-34	32	30	-2%	-6%	6%	6%
Kulum	68	71	77	78	57	-3	-6	-1	21	-4%	-8%	-1%	27%
Muud ärikskulud	3	3	3	6	4	0	0	-3	2	0%	0%	-100%	33%
ÄRIKASUM/ -KAHJUM	92	93	217	298	319	-1	-124	-81	-21	-1%	-133%	-37%	-7%
Finantstulud/-kulud	19	20	6	2	14	-1	14	4	-12	-5%	70%	67%	-600%
KASUM/KAHJUM ENNE MAKSE	73	73	211	300	333	0	-138	-89	-33	0%	-189%	-42%	-11%
Tulumaks	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-	-	-	-
ARUANDEAASTA KASUM/KAHJUM	73	73	211	300	333	0	-138	-89	-33	0%	-189%	-42%	-11%

Allikas: Vevid AS 2011-2015 majandusaastaaruanded, autori koostatud

Lisa 16. Rehvid Pluss OÜ 2011-2015 bilansside vertikaalanalüüs, tuh. eurodes

						Osakaal bilansimahust					Absoluutne muutus				Protsentuaalne muutus			
	2015	2014	2013	2012	2011	2015	2014	2013	2012	2011	2015	2014	2013	2012	2015	2014	2013	2012
Raha ja finantsinvesteeringud	17	17	8	11	8	2%	3%	1%	4%	9%	0%	1%	-2%	-5%	-16%	85%	-61%	-61%
Nõuded ja ettemaksed, sealhulgas:	222	105	78	82	12	28%	16%	13%	26%	13%	12%	2%	-13%	13%	77%	17%	-49%	96%
Nõuded ostjate vastu	132	82	62	69	11	17%	12%	11%	22%	12%	4%	2%	-12%	10%	35%	15%	-52%	80%
Maksude ettemaksed	0	0	0	7	0	0%	0%	0%	2%	0%	0%	0%	-2%	2%	-	-	-100%	-
Muud nõuded ja ettemaksed	90	23	16	6	1	11%	3%	3%	2%	1%	8%	1%	1%	1%	228%	25%	-	72%
Varud	343	358	345	164	25	43%	54%	59%	53%	28%	-11%	-6%	7%	25%	-20%	-10%	13%	88%
KÄIBEVARA KOKKU	582	480	431	257	45	73%	72%	74%	83%	51%	1%	-2%	-8%	32%	1%	-3%	-10%	63%
Materiaalne põhivara, sealhulgas:	163	166	149	54	44	20%	25%	26%	17%	49%	-4%	-1%	8%	-32%	-18%	-3%	48%	-65%
Kulum(-)	153	92	44	29	11	19%	14%	8%	9%	12%	5%	6%	-2%	-3%	39%	82%	-19%	-25%
Muu põhivara	53	22	1	0	0	7%	3%	0%	0%	0%	3%	3%	0%	0%	102%	1813%	-	-
PÕHIVARA KOKKU	216	188	150	54	44	27%	28%	26%	17%	49%	-1%	2%	8%	-32%	-4%	9%	49%	-65%
AKTIVA (VARAD) KOKKU	798	668	581	311	89	100%	100%	100%	100%	100%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
Laenukohustused	136	162	89	22	5	17%	24%	15%	7%	6%	-7%	9%	8%	1%	-30%	58%	117%	26%
Võlad ja ettemaksed, sealhulgas:	384	334	303	189	24	48%	50%	52%	61%	27%	-2%	-2%	-9%	34%	-4%	-4%	-14%	125%
Võlad tarnijatele	338	290	273	166	15	42%	43%	47%	53%	17%	-1%	-4%	-6%	37%	-2%	-8%	-12%	217%
Võlad töövõtjatele	21	17	9	4	2	3%	3%	2%	1%	2%	0%	1%	0%	-1%	3%	64%	20%	-43%
Maksuvõlad	25	27	21	17	6	3%	4%	4%	5%	7%	-1%	0%	-2%	-1%	-22%	12%	-34%	-19%
Muud võlad ja ettemaksed	0	0	0	2	1	0%	0%	0%	1%	1%	0%	0%	-1%	0%	-	-	-100%	-43%
LÜHIAJALISED KOHUSTUSED KOKKU	520	496	392	211	29	65%	74%	67%	68%	33%	-9%	7%	0%	35%	-12%	10%	-1%	108%
Laenukohustused	25	10	43	26	36	3%	1%	7%	8%	40%	2%	-6%	-1%	-32%	109%	-80%	-11%	-79%
PIKAAJALISED KOHUSTUSED KOKKU	25	10	43	26	36	3%	1%	7%	8%	40%	2%	-6%	-1%	-32%	109%	-80%	-11%	-79%
KOHUSTUSED KOKKU	545	506	435	237	65	68%	76%	75%	76%	73%	-7%	1%	-1%	3%	-10%	1%	-2%	4%
Aksia-/ osakapital	3	3	3	3	3	0%	0%	1%	1%	3%	0%	0%	0%	-2%	-16%	-13%	-46%	-71%
Jaotamata kasum /kahjum	159	130	69	16	2	20%	19%	12%	5%	2%	0%	8%	7%	3%	2%	64%	131%	129%
Aruandeaasta kasum /kahjum	91	29	74	55	19	11%	4%	13%	18%	21%	7%	-8%	-5%	-4%	163%	-66%	-28%	-17%
OMAKAPITAL KOKKU	253	162	146	74	24	32%	24%	25%	24%	27%	7%	-1%	1%	-3%	31%	-3%	6%	-12%
PASSIVA KOKKU	798	668	581	311	89	100%	100%	100%	100%	100%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%

Allikas: Rehvid Pluss OÜ 2011-2015 majandusaastaaruanded, autori koostatud

Lisa 17. Rehvid Pluss OÜ 2011-2015 kasumiaruannete vertikaalanalüüs, tuh. eurodes

						Osakaal bilansimahust					Absoluutne muutus				Protsentuaalne muutus			
	2015	2014	2013	2012	2011	2015	2014	2013	2012	2011	2015	2014	2013	2012	2015	2014	2013	2012
MÜÜGITULU	3057	1815	1601	1315	561	100%	100%	100%	100%	100%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
Muud äritulud	4	3	5	2	0	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	-21%	-47%	105%	-
Kaubad, materjal ja teenused	2554	1475	1345	1145	489	84%	81%	84%	87%	87%	2%	-3%	-3%	0%	3%	-3%	-4%	0%
Mitmesugused tegevuskulud	164	129	95	60	28	5%	7%	6%	5%	5%	-2%	1%	1%	0%	-25%	20%	30%	-9%
Tööjõu kulud	183	133	69	37	18	6%	7%	4%	3%	3%	-1%	3%	1%	0%	-18%	70%	53%	-12%
Kulum	61	43	20	13	6	2%	2%	1%	1%	1%	0%	1%	0%	0%	-16%	90%	26%	-8%
Muud ärikulud	0	0	0	3	0	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	-	-	-100%	-
ÄRIKASUM/ -KAHJUM	99	38	77	59	20	3%	2%	5%	4%	4%	1%	-3%	0%	1%	55%	-56%	7%	26%
Finantstulud/-kulud	7	6	2	3	0	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	-31%	165%	-45%	-
KASUM/KAHJUM ENNE MAKSE	92	32	75	56	20	3%	2%	5%	4%	4%	1%	-3%	0%	1%	71%	-62%	10%	19%
Tulumaks	0	3	1	1	1	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	-100%	165%	-18%	-57%
ARUANDEAASTA KASUM/KAHJUM	92	29	74	55	19	3%	2%	5%	4%	3%	1%	-3%	0%	1%	88%	-65%	11%	23%

Allikas: Rehvid Pluss OÜ 2011-2015 majandusaastaaruanded, autori koostatud

Lisa 18. Aalux Trading OÜ 2011-2015 bilansside vertikaalanalüüs, tuh. eurodes

						Osakaal bilansimahust					Absoluutne muutus				Protsentuaalne muutus			
	2015	2014	2013	2012	2011	2015	2014	2013	2012	2011	2015	2014	2013	2012	2015	2014	2013	2012
Raha ja finantsinvesteeringud	27	71	21	32	26	5%	16%	8%	15%	14%	-10%	8%	-7%	1%	-66%	108%	-49%	5%
Nõuded ja ettemaksud, sealhulgas:	70	58	34	22	17	14%	13%	12%	10%	9%	1%	1%	2%	1%	9%	5%	20%	11%
Nõuded ostjate vastu	70	58	34	22	17	14%	13%	12%	10%	9%	1%	1%	2%	1%	9%	5%	20%	11%
Varud	193	225	115	62	60	39%	50%	41%	29%	32%	-11%	8%	13%	-4%	-22%	20%	44%	-11%
KÄIBEVARA KOKKU	290	354	170	116	103	58%	78%	61%	54%	56%	-20%	17%	7%	-2%	-26%	28%	14%	-4%
Materiaalne põhivara, sealhulgas:	209	98	108	100	82	42%	22%	39%	46%	44%	20%	-17%	-7%	2%	93%	-44%	-16%	4%
Kulum(-)	71	46	39	29	19	14%	10%	14%	13%	10%	4%	-4%	1%	3%	40%	-27%	4%	31%
PÕHIVARA KOKKU	209	98	108	100	82	42%	22%	39%	46%	44%	20%	-17%	-7%	2%	93%	-44%	-16%	4%
AKTIVA (VARAD) KOKKU	499	452	278	216	185	100%	100%	100%	100%	100%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
Laenukohustused	35	4	5	5	18	7%	1%	2%	2%	10%	6%	-1%	-1%	-7%	693%	-51%	-22%	-76%
Võlad ja ettemaksud, sealhulgas:	103	166	84	50	23	21%	37%	30%	23%	12%	-16%	7%	7%	11%	-44%	22%	31%	86%
Võlad tarnijatele	72	137	51	27	11	14%	30%	18%	13%	6%	-16%	12%	6%	7%	-52%	65%	47%	110%
Võlad töövõtjatele	5	4	4	3	1	1%	1%	1%	1%	1%	0%	-1%	0%	1%	13%	-38%	4%	157%
Maksuvõlad	11	10	15	6	5	2%	2%	5%	3%	3%	0%	-3%	3%	0%	0%	-59%	94%	3%
Muud võlad ja ettemaksud	15	15	14	14	6	3%	3%	5%	6%	3%	0%	-2%	-1%	3%	-9%	-34%	-22%	100%
LÜHIAJALISED KOHUSTUSED KOKKU	138	170	89	55	41	28%	38%	32%	25%	22%	-10%	6%	7%	3%	-26%	17%	26%	15%
Laenukohustused	30	1	6	5	1	6%	0%	2%	2%	1%	6%	-2%	0%	2%	2617%	-90%	-7%	328%
PIKAAJALISED KOHUSTUSED KOKKU	30	1	6	5	1	6%	0%	2%	2%	1%	6%	-2%	0%	2%	2617%	-90%	-7%	328%
KOHUSTUSED KOKKU	168	171	95	60	42	34%	38%	34%	28%	23%	-4%	4%	6%	5%	-11%	11%	23%	22%
Aktsia-/ osakapital	3	3	3	3	3	1%	1%	1%	1%	2%	0%	0%	0%	0%	-9%	-38%	-22%	-14%
Jaotamata kasum /kahjum	277	180	152	129	100	56%	40%	55%	60%	54%	16%	-15%	-5%	6%	39%	-27%	-8%	10%
Aruandeaasta kasum /kahjum	51	97	28	23	39	10%	21%	10%	11%	21%	-11%	11%	-1%	-10%	-52%	113%	-5%	-49%
OMAKAPITAL KOKKU	331	280	183	155	142	66%	62%	66%	72%	77%	4%	-4%	-6%	-5%	7%	-6%	-8%	-7%
PASSIVA KOKKU	499	451	278	216	185	100%	100%	100%	100%	100%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%

Allikas: Aalux Trading OÜ 2011-2015 majandusaastaaruanded, autori koostatud

Lisa 19. Aalux Trading OÜ 2011-2015 kasumiaruannete vertikaalanalüüs, tuh. eurodes

						Osakaal bilansimahust					Absoluutne muutus				Protsentuaalne muutus			
	2015	2014	2013	2012	2011	2015	2014	2013	2012	2011	2015	2014	2013	2012	2015	2014	2013	2012
MÜÜGITULU	1273	1176	958	559	354	100%	100%	100%	100%	100%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
Muud äritulud	2	0	0	0	3	0%	0%	0%	0%	1%	0%	0%	0%	-1%	-	-	-	-100%
Kaubad, materjal ja teenused	1066	942	786	440	234	84%	80%	82%	79%	66%	4%	-2%	3%	13%	5%	-2%	4%	19%
Mitmesugused tegevuskulud	53	55	52	38	36	4%	5%	5%	7%	10%	-1%	-1%	-1%	-3%	-11%	-14%	-20%	-33%
Tööjõu kulud	78	66	81	47	36	6%	6%	8%	8%	10%	1%	-3%	0%	-2%	9%	-34%	1%	-17%
Kulum	26	16	11	10	12	2%	1%	1%	2%	3%	1%	0%	-1%	-2%	50%	18%	-36%	-47%
ÄRIKASUM/ -KAHJUM	52	97	28	24	39	4%	8%	3%	4%	11%	-4%	5%	-1%	-7%	-50%	182%	-32%	-61%
KASUM/KAHJUM ENNE MAKSE	51	97	28	23	39	4%	8%	3%	4%	11%	-4%	5%	-1%	-7%	-51%	182%	-29%	-63%
Tulumaks	0	0	0	0	0	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	-	-	-	-
ARUANDEAASTA KASUM/KAHJUM	51	97	28	23	39	4%	8%	3%	4%	11%	-4%	5%	-1%	-7%	-51%	182%	-29%	-63%

Allikas: Aalux Trading OÜ 2011-2015 majandusaastaaruanded, autori koostatud

Lisa 20. Veid AS 2011-2015 bilansside vertikaalanalüüs, tuh. eurodes

						Osakaal bilansimahust					Absoluutne muutus				Protsentuaalne muutus			
	2015	2014	2013	2012	2011	2015	2014	2013	2012	2011	2015	2014	2013	2012	2015	2014	2013	2012
Raha ja finantsinvesteeringud	631	367	136	408	397	16%	10%	4%	13%	18%	6%	6%	-9%	-5%	64%	134%	-68%	-27%
Nõuded ja ettemaksud, sealhulgas:	952	1135	1141	722	577	24%	30%	35%	23%	26%	-6%	-5%	12%	-3%	-20%	-14%	52%	-11%
Nõuded ostjate vastu	740	593	878,6	651	514	19%	16%	27%	21%	23%	3%	-11%	6%	-2%	19%	-41%	29%	-10%
Maksude ettemaksud	28	0	0	0	0	1%	0%	0%	0%	0%	1%	0%	0%	0%	-	-	-	-
Muud nõuded ja ettemaksud	184	542	262,4	71	63	5%	14%	8%	2%	3%	-10%	6%	6%	-1%	-68%	79%	-	-20%
Varud	1659	1583	1199	1175	1025	42%	42%	36%	37%	46%	0%	5%	-1%	-9%	0%	14%	-2%	-19%
KÄIBEVARA KOKKU	3242	3085	2476	2305	1999	82%	81%	75%	73%	89%	0%	6%	2%	-16%	0%	8%	3%	-18%
Finantsinvesteeringud	29	28	71	56	41	1%	1%	2%	2%	2%	0%	-1%	0%	0%	-1%	-66%	22%	-3%
Materiaalne põhivara, sealhulgas:	695	676	738	791	197	18%	18%	22%	25%	9%	0%	-5%	-3%	16%	-2%	-21%	-10%	185%
Kulum(-)	515	459	406	340	262	13%	12%	12%	11%	12%	1%	0%	2%	-1%	7%	-2%	15%	-8%
PÕHIVARA KOKKU	724	704	809	847	238	18%	19%	25%	27%	11%	0%	-6%	-2%	16%	-2%	-25%	-8%	153%
AKTIVA (VARAD) KOKKU	3966	3789	3285	3152	2237	100%	100%	100%	100%	100%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
Laenukohustused	618	819	665	619	372	16%	22%	20%	20%	17%	-6%	1%	1%	3%	-28%	7%	3%	18%
Võlad ja ettemaksud, sealhulgas:	1111	785	386	453	448	28%	21%	12%	14%	20%	7%	9%	-3%	-6%	35%	76%	-18%	-28%
Võlad tarnijatele	1017	676	257	311	313	26%	18%	8%	10%	14%	8%	10%	-2%	-4%	44%	128%	-21%	-29%
Võlad töövõtjatele	45	38	50	39	32	1%	1%	2%	1%	1%	0%	-1%	0%	0%	13%	-34%	23%	-14%
Maksuvõlad	46	68	76	100	103	1%	2%	2%	3%	5%	-1%	-1%	-1%	-1%	-35%	-22%	-27%	-31%
Muud võlad ja ettemaksud	3	3	3	3	0	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	-	-	-4%	-
LÜHIAJALISED KOHUSTUSED KOKKU	1729	1604	1051	1072	820	44%	42%	32%	34%	37%	1%	10%	-2%	-3%	3%	32%	-6%	-7%
Laenukohustused	271	292	365	422	59	7%	8%	11%	13%	3%	-1%	-3%	-2%	11%	-11%	-31%	-17%	408%
PIKAAJALISED KOHUSTUSED KOKKU	271	292	365	422	59	7%	8%	11%	13%	3%	-1%	-3%	-2%	11%	-11%	-31%	-17%	408%
KOHUSTUSED KOKKU	2001	1896	1416	1494	879	50%	50%	43%	47%	39%	0%	7%	-4%	8%	1%	16%	-9%	21%
Aksia-/ osakapital	201	201	201	201	201	5%	5%	6%	6%	9%	0%	-1%	0%	-3%	-4%	-13%	-4%	-29%
Reservid	20	20	20	20	10	1%	1%	1%	1%	0%	0%	0%	0%	0%	-	-	-	-
Jaotamata kasum /kahjum	1672	1599	1437	1137	814	42%	42%	44%	36%	36%	0%	-2%	8%	0%	0%	-4%	21%	-1%
Aruandeaasta kasum /kahjum	73	73	211	300	333	2%	2%	6%	10%	15%	0%	-4%	-3%	-5%	-4%	-70%	-33%	-36%
OMAKAPITAL KOKKU	1966	1893	1869	1658	1358	50%	50%	57%	53%	61%	0%	-7%	4%	-8%	-1%	-12%	8%	-13%
PASSIVA KOKKU	3966	3789	3285	3152	2237	100%	100%	100%	100%	100%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%

Allikas: Veid AS 2011-2015 majandusaastaaruanded, autori koostatud

Lisa 21. Veivid AS 2011-2015 kasumiaruannete vertikaalanalüüs, tuh. eurodes

						Osakaal bilansimahust					Absoluutne muutus				Protsentuaalne muutus			
	2015	2014	2013	2012	2011	2015	2014	2013	2012	2011	2015	2014	2013	2012	2015	2014	2013	2012
MÜÜGITULU	7921	7284	7752	7143	7119	100%	100%	100%	100%	100%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
Muud äritulud	8	3	22	4	2	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	145%	-85%	407%	-
Kaubad, materjal ja teenused	6643	5957	6337	5654	5725	84%	82%	82%	79%	80%	2%	0%	3%	-1%	3%	0%	3%	-2%
Mitmesugused tegevuskulud	589	620	563	566	501	7%	9%	7%	8%	7%	-1%	1%	-1%	1%	-13%	17%	-8%	13%
Tööjõu kulud	534	543	577	545	515	7%	7%	7%	8%	7%	-1%	0%	0%	0%	-10%	0%	-2%	5%
Kulum	68	71	77	78	57	1%	1%	1%	1%	1%	0%	0%	0%	0%	-12%	-2%	-9%	36%
Muud äriikulud	3	3	3	6	4	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	-	-	-54%	-
ÄRIKASUM/ -KAHJUM	92	93	217	298	319	1%	1%	3%	4%	4%	0%	-2%	-1%	0%	-9%	-54%	-33%	-7%
Finantstulud/-kulud	19	20	6	2	14	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	-13%	255%	176%	-
KASUM/KAHJUM ENNE MAKSE	73	73	211	300	333	1%	1%	3%	4%	5%	0%	-2%	-1%	0%	-8%	-63%	-35%	-10%
Tulumaks	0	0	0	0	0	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	-	-	-	-
ARUANDEAASTA KASUM/KAHJUM	73	73	211	300	333	1%	1%	3%	4%	5%	0%	-2%	-1%	0%	-8%	-63%	-35%	-10%

Allikas: Veivid AS 2011-2015 majandusaastaaruanded, autori koostatud

Lisa 22. Jätkusuutliku kasvu näitaja arvutamise algandmed

	Rehvid Pluss OÜ				Aalux Trading OÜ				Vevid AS			
	2015	2014	2013	2012	2015	2014	2013	2012	2015	2014	2013	2012
Tasuvuse marginaal	3%	2%	5%	4%	4%	8%	3%	4%	1%	1%	3%	4%
Varade käibesagedus	4,17	2,91	3,59	6,58	2,68	3,23	3,88	2,79	2,04	2,06	2,41	2,65
ROA (varade tasuvus)	13%	5%	17%	28%	11%	27%	11%	11%	2%	2%	7%	11%
Finantsvõimendus	2,90	3,85	3,05	2,70	1,44	1,30	1,35	1,29	1,97	1,87	1,72	1,63
Reinvesteeritud kasum	100%	66%	97%	91%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
Jätkusuutlik kasv	36%	12%	49%	68%	15%	35%	15%	15%	4%	4%	11%	18%
Tegelik kasv	68%	13%	22%	134%	5%	11%	20%	10%	9%	-6%	9%	0%

Allikas: Rehvid Pluss OÜ, Aalux Trading OÜ, Vevid AS 2011-2015 majandusaastaaruanded, autori koostatud

SUMMARY

FINANCIAL ASSESSMENT OF A COMPANY, THE EXAMPLE OF REHVID PLUSS OÜ

Keit Putrolainen

Language:	Estonian	Figures:	10
Pages:	74	Tables:	10
References:	21	Appendixes:	22

Keywords: -

The financial position of Rehvid Pluss OÜ is analyzed in this thesis. The goal of the thesis is to judge how the company is doing financially and to compare the results to their competitors, Aalux Trading OÜ and Vavid AS. Rehvid Pluss OÜ has grown by a large extent in recent years. Accelerated growth leads to many dangers and ignoring them can lead a company into troubled waters. In this thesis, the author tries to find out which factors may endanger the sustainability of Rehvid Pluss OÜ and how those problems could be avoided.

To keep a company sustainable, it is important to monitor whether and how effectively the company can generate sales by using its assets, a lack of productivity just results in additional costs related to owning the assets. The existence of sufficient funds is an important part of a company's lifecycle and therefore it is important to ensure that the necessary funds for business are available, otherwise the company may lose both creditors and debtors. The main objective of every company is generating profit, therefore one can not overlook the profitability of the company's activities.

The following research tasks are set to achieve this goal:

- to describe the overall situation and market position of Rehvid Pluss OÜ;

- to describe the the tire selling business and to introduce the main competitors of Rehvid Pluss OÜ;
- to describe the importance and the nature of the horizontal and vertical analysis of the balance sheet and income statement;
- to carry out a horizontal analysis of the balance sheet and income statement of Rehvid Pluss OÜ, Aalux Trading OÜ and Vevid AS;
- to carry out a vertical analysis of the balance sheet and income statement of Rehvid Pluss OÜ, Aalux Trading OÜ and Vevid AS;
- to describe, based on professional sources, the liquidity and solvency, profitability and cash flow ratios, their importance and nature, to calculate them and to compare the results to competitors and to the area of business;
- to describe the nature of bankruptcy and sustainable growth and to conduct an analysis on the likelihood of bankruptcy and on sustainable growth;

The thesis consists of three parts: in the first section, an overview of the research object, its competitors and area of business is given. The horizontal- and vertical analyzes of the balance sheets and income statements of the companies in this business are carried out in the second chapter and the third chapter analyzes the liquidity and solvency, profitability and cash flow ratios, sustainability and the threat of bankruptcy.

Horizontal analysis of the balance sheets and income statements of Rehvid Pluss OÜ has revealed that the company has significantly increased its volumes for the entire period. Based on comparing the results to competitors and others in the same field, it is clear that Rehvid Pluss OÜ has been able to grow at the expense of competitors. For example, in 2014, Rehvid Pluss OÜ managed to increase sales profits by 12% even though the overall volume of the market fell significantly.

Vertical analysis revealed that while the company had liquidity problems in 2014 due to short-term liabilities exceeding current assets, the problems were solved by 2015. The percentage of all obligations in the balance sheet total was also high, an average of 74% during the period. Therefore, the company's management could evaluate the prices and risks of different types of capital and to decide upon a fitting capital structure for the company based on that.

The solvency analysis revealed that even though the results of the company's acid test were unsatisfactory, the company's solvency levels are satisfactory and due to very high stock levels and inventory turnover rate suggest that the company is able to continuously and quickly realize their stock in order to fulfill their obligations.

The margins of the assets of Rehvid Pluss OÜ can be considered good as the company's net profit margin was 13% in 2015, while the the largest companies active in the sector came in at just 4,85%. The company is therefore capable of producing a high amount of profit with few assets.

Based on the analysis of cash flow ratios, the quality of profit has significantly increased for Rehvid Pluss OÜ in the last two years, which indicates that the company is able to realize the profits that it has generated. The cash flow ratios of liabilities have also improved, suggesting that the company is able to cover the ever-increasing commitments with their cash flow.

Bankruptcy analysis of Rehvid Pluss OÜ indicates that while the financial situation was unstable in 2012 and 2013, it had begun to improve in 2015 and the market conditions in 2016 also show signs of improvement. The company's management should, however, assess specific results from the year 2016 before further financial decision-making.

Since the net sales growth of Rehvid Pluss OÜ has exceeded sustainable growth, the company should consider the following actions. To increase the profitability of the assets (to increase frequency of the assets or the operating margin) or to prepare for a change in financial strategy (to increase the leverage or the rate on reinvested profits).

Deklareerin, et käesolev lõputöö, mis on minu iseseisva töö tulemus, on esitatud Tallinna Tehnikaülikooli diplomi taotlemiseks ning selle alusel ei ole varem taotletud akadeemilist kraadi ega diplomit.

Kõik töö koostamisel kasutatud teiste autorite tööd, põhimõttelised seisukohad, kirjanduslikest allikatest ja mujalt pärinevad andmed on viidatud.

Autor: Keit Putrolainen, 4.12.2016

Üliõpilaskood: BDMR121400

Töö vastab kehtivatele nõuetele.

Juhendaja:

Kaitsmisele lubatud: ”.....” 2015

TTÜ TK kaitsmiskomisjoni esimees:

.....
(nimi, allkiri)